

Risicoanalyse Binnenhof

Tweede Kamer der Staten Generaal

Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed

30 juni 2011

Definitief

9W3352

VERTROUWELIJK

HASKONING NEDERLAND B.V.
HUISVESTING EN VASTGOED

George Hintzenweg 85
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
+31 (0)10 443 36 66 Telefoon
+31 (0)10 443 36 88 Fax
info@rotterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Risicoanalyse Binnenhof
Tweede Kamer der Staten Generaal
Verkorte documenttitel Risicoanalyse Binnenhof
Status Definitief
Datum 30 juni 2011
Projectnaam Risicoanalyse Binnenhof
Projectnummer 9W3352
Opdrachtgever Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed
Referentie 9W3352A0/R001

Auteur(s) [REDACTED]
Collegiale toets [REDACTED]
Datum/paraaf
Vrijgegeven door [REDACTED]
Datum/paraaf

SAMENVATTING

De Rijksgebouwendienst (Rgd) draagt zorg voor bedrijfszekerheid van de huisvesting aan het Binnenhof, alwaar de Tweede Kamer der Staten Generaal (TK) is gehuisvest. De nieuwbouw van de TK is in 1990 – 1991 gerealiseerd. Hierna zijn alle historische gebouwen zowel bouwkundig als installatietechnisch gefaseerd gerenoveerd in de periode 1992 – 1997. Dit impliceert dat de meeste technische installaties inmiddels het einde van de technische levensduur nadert.

Om het gebruik van de gebouwen ook in de toekomst te kunnen blijven garanderen wenst de Rgd inzicht te verkrijgen in de aanwezige risico's. De kernvragen hierbij zijn:

- Welke risico's zijn er, hoe groot zijn deze en hoe wordt er op geanticipeerd?
- Hoe kunnen in de toekomst risico's worden vermeden dan wel geminimaliseerd?

De gebeurtenissen met de grootste gevolgen voor de bedrijfszekerheid – brand en technische storing – zijn daartoe onderzocht. Voor alle gebouwdelen van de TK is bekeken welke risico's hiermee gepaard gaan.

Brand

Het risico van brand is laag. De kans op een brand wordt als gering beoordeeld en is vergelijkbaar met die bij andere overheidsgebouwen. Het verkleinen van die kans is bovendien goed beheersbaar. Daartoe heeft de Rgd de nodige preventieve technische beheersmaatregelen genomen en er zijn voldoende voorzieningen voor evacuatie van personeel. De impact van brand is al snel groot en kan betekenen dat delen van het complex voor langere tijd niet beschikbaar zijn. Aandachtspunten hierbij zijn de brand- en rookscheidingen tussen de gebouwdelen. Om het risico laag te houden dient een aantal geconstateerde knelpunten te worden opgelost.

Technische storing

Het risico van een storing is laag. De kans op storingen wordt als incidenteel beoordeeld. De impact kan als gering tot substantieel worden gekenmerkt. Gezien het feit dat het overgrote deel van de technische installaties het einde van de technische levensduur nadert zal de kans op storingen echter toenemen.

Toekomst

Voor de korte termijn kan een aantal beheersmaatregelen in een risico verlangend effect resulteren. Dit betreft acties van zowel Rgd als gebruiker. De acties komen neer op het uitvoering geven aan risicomangement.

Door de jaren heen heeft gebruik van de gebouwen (beschikbaarheid) geprevalleerd boven structureel onderhoud. Mede hierdoor is er in plaats van preventief onderhoud in veel gevallen correctief onderhoud gepleegd. Continuering van huidig gebruik van de gebouwen en toekomstige ontwikkelingen van zowel organisatie als techniek betekenen dat er hogere eisen aan de beschikbaarheid van de gebouwen zullen worden gesteld. Dit betekent dat de Rgd de kans op storingen in het complex en de impact ervan dient te reduceren. Gebouw en gebruik zullen derhalve nog beter op elkaar moeten worden afgestemd met inachtneming van de monumentale status.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Onderzoeksvragen	1
1.2 Rapportageopzet risicoanalyse	2
2 AANPAK EN METHODIEK	3
2.1 Aanpak	3
2.2 Risico benadering	3
2.3 Beoordeelde prestaties en aspecten	5
3 ANALYSE	7
3.1 Brand als gebeurtenis	7
3.2 Technische storing als gebeurtenis	10
3.2.1 Bouwkundige aspecten	10
3.2.2 Elektrische installaties	11
3.2.3 Werktuigkundige installaties	12
3.2.4 ICT installaties	13
3.3 Huidige risico beperkende maatregelen	14
3.4 Samenvattende analyse	15
4 RISICO BEPERKENDE MAATREGELEN	17
4.1 Direct uitvoerbare acties	17
4.2 Acties met een lange termijn perspectief	17
5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1 Conclusies	19
5.1.1 Brand	19
5.1.2 Storingen	19
5.2 Aanbevelingen	20

1 INLEIDING

De Tweede Kamer der Staten Generaal (TK) is sinds jaar en dag gehuisvest op het Binnenhof. Het complex van gebouwen dat het Binnenhof vormt, is in de loop der jaren frequent aangepast aan de veranderende en wisselende functionele behoeften en wensen van de gebruikers enerzijds en aan nieuwe wettelijke eisen anderzijds.

Na de nieuwbouw van de Tweede Kamer in 1990 - 1991, zijn alle historische gebouwen zowel bouwkundig als installatietechnisch gefaseerd gerenoveerd in de periode 1992 – 1997. Inspecties en kleinschalig onderhoud worden min of meer continu uitgevoerd. Grootschalig onderhoud vindt slechts in delen plaats, mede omdat het intensieve gebruik dit beperkt toelaat.

Kijkend naar jaartallen impliceert bovenstaande dat de meeste technische installaties in veel gevallen inmiddels het einde van de technische levensduur nadert.

1.1 Onderzoeksvragen

Het is van essentieel belang dat de bedrijfsprocessen van de Tweede Kamer kunnen plaatsvinden en derhalve continu dienen te worden gefaciliteerd door beschikbare huisvesting aan het Binnenhof. Om deze bedrijfsprocessen ook in de toekomst te kunnen blijven garanderen wenst de Rijksgebouwendienst (Rgd) inzicht te verkrijgen in de hiermee samenhangende risico's.

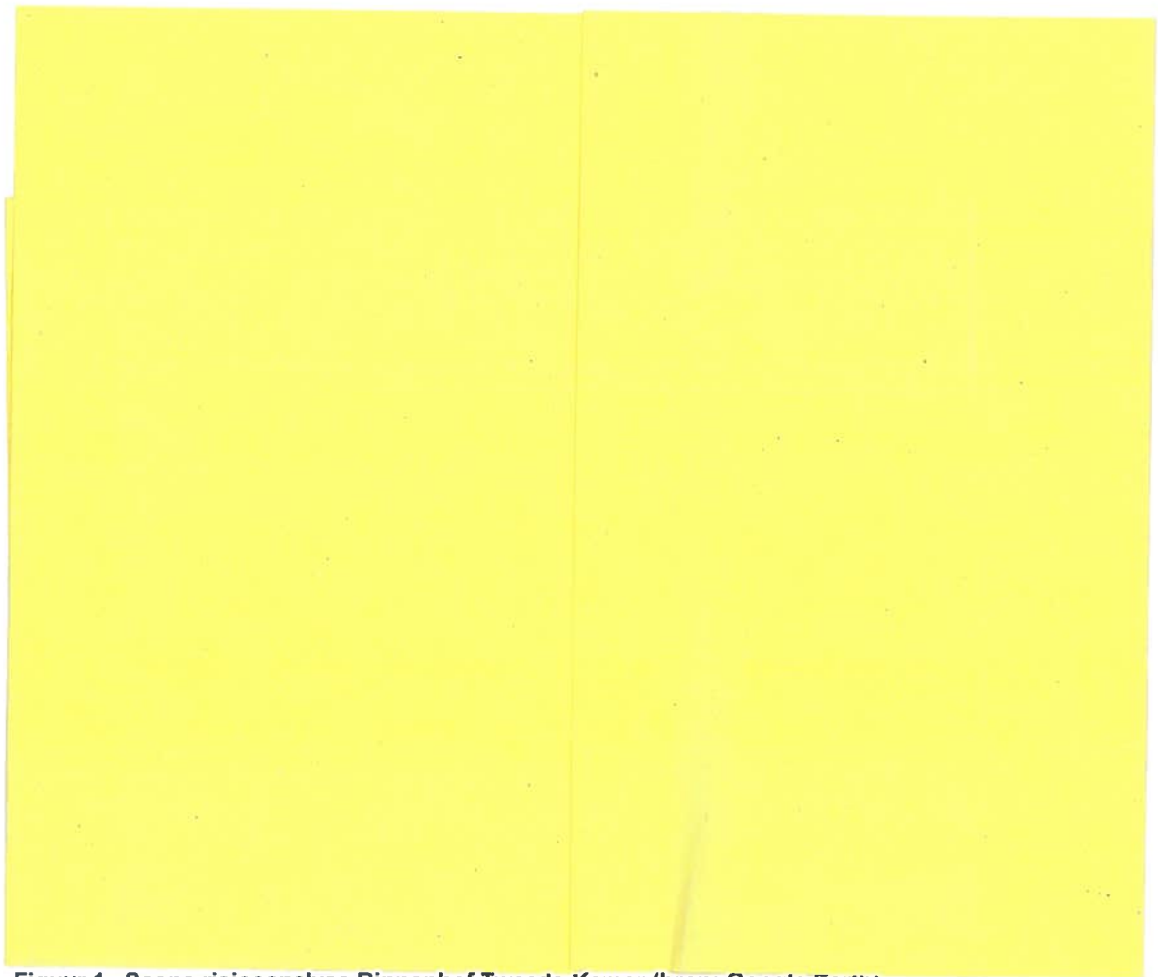
Door de voorbeeldfunctie is de TK voor de Rgd een meer dan gewone gebruiker. Potentiële reputatieschade bij brand of technische storingen, en het voorkomen daarvan door zaken integraal inzichtelijk te maken en af te wegen, zijn voor de Rgd belangrijke drijfveren voor deze risicoanalyse. Het TK complex moet aan hoge eisen voldoen, ook gezien het intensieve gebruik.

De Rgd heeft Royal Haskoning gevraagd om een onafhankelijke risicoanalyse uit te voeren waarbij technische- en functionele kwetsbaarheid, de mate waarin hierop momenteel wordt geanticipeerd en eventueel benodigde risico beperkende (mitigerende) maatregelen in beeld worden gebracht. De kernvragen waarop in deze risicoanalyse antwoord wordt gegeven zijn als volgt:

- Welke risico's zijn er, hoe groot zijn deze risico's en op welke wijze wordt er momenteel op geanticipeerd?
- Hoe kunnen in de toekomst risico's worden vermeden dan wel geminimaliseerd?

De primaire scope voor deze risicoanalyse vormen de gebouwdelen ¹ van het Binnenhof waarin de Tweede Kamer der Staten Generaal (TK) is gehuisvest (zie Figuur 1).

¹ OR600056 (Binnenhof 1a – 7, Oudbouw), OR600361 (Plein 1, Koloniën), OR601177 (Plein 2 / Lange Poten 4, Nieuwbouw en Perstoren), OR601011 (Plein 2b, Justitie) en OR600008 (Lange Poten 10, Hotel) – tezamen ca. 63.000 m² BVO

Figuur 1 - Scope risicoanalyse Binnenhof Tweede Kamer (bron: Google Earth)

1.2 Rapportageopzet risicoanalyse

De rapportage van voorliggende risicoanalyse is als volgt opgebouwd. Allereerst wordt in hoofdstuk 2 de aanpak en methodiek van de risicoanalyse beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de risicoanalyse behandeld. In hoofdstuk 4 worden risicobeperkende maatregelen toegelicht. En tot slot worden in hoofdstuk 5 conclusies getrokken en worden aanbevelingen gedaan.

2 AANPAK EN METHODIEK

Deze risicoanalyse verschaft inzicht in de risico's die samenhangen met het huidige gebruik van de in hoofdstuk 1 genoemde gebouwen van de TK. De primaire focus is hierbij gericht op de relatie tussen het gebruik en de huidige technische- en functionele prestatie van de gebouwen. Uitgangspunt vormt de beschikbaarheid van veilige en functionerende accommodatie voor de gebruiker.

Als basis voor de analyse worden twee (fictieve) gebeurtenissen gehanteerd. In deze analyse zijn dat brand en technische storing. Hierbij wordt de kans dat een dergelijke gebeurtenis zich kan voordoen beoordeeld en wordt inzicht in de mogelijk gevolgen gegeven. Externe bedreigingen, externe storingen en door de gebruiker gerealiseerde losse inrichting inrichtingselementen vallen buiten deze risicoanalyse. Daarnaast wordt een inzicht gegeven in huidige maatregelen waarmee de kans en/of de impact van de genoemde gebeurtenissen voor de gebruikers wordt verkleind.

De aanpak van deze risicoanalyse is gebaseerd op de in 2009 en 2010 uitgevoerde risicoanalyse van de gebouwen voor de Hoge Colleges van Staat – Eerste Kamer en Raad van State – en het Ministerie van Algemene Zaken (zie bijlage 1.4).

2.1 Aanpak

Deze risicoanalyse is gebaseerd op de volgende bronnen:

- Informatie aangeleverd door de Rgd (zie bijlage 1 en 5);
- Informatie verkregen via internet (zie bijlage 1);
- Gesprekken met medewerkers van de Rgd (zie bijlage 2);
- Eigen waarnemingen tijdens locatiebezoeken (zie bijlage 3);

Eerst is het beschikbare materiaal bestudeerd en is de locatie bezocht. Hierna zijn de meeste gesprekken gevoerd. De bevindingen hiervan zijn opgenomen in bijlage 3.

Parallel hieraan is een opzet gemaakt voor de wijze waarop deze bevindingen inzicht moeten gaan bieden. De motivering van de Rgd voor dit onderzoek betekent dat de resultaten bruikbare handvatten moeten bieden voor structurele lange termijnoplossingen waar zowel de gebouwen als de gebruiker baat bij hebben.

Vanuit dit perspectief is vooral gestreefd naar inzicht in de mogelijke gevolgen van een gebeurtenis en de afhankelijkheden die er bestaan tussen de individuele gebouwen en de gebruiker.

2.2 Risico benadering

Algemeen

Eigenschappen van gebouwen, facilitaire dienstverlening en allerlei bedreigingen die van buiten komen kunnen een risico vormen voor de gebruikers. Deze risicoanalyse beperkt zich tot de eigenschappen van de gebouwen, en meer in het bijzonder, de eigenschappen – aspecten – die van belang zijn voor de gebruikers hiervan.

Deze risicoanalyse concentreert zich op technische en functionele prestaties die van belang zijn voor de kwaliteitsbeleving voor zover die tot de verantwoordelijkheid van de Rgd wordt gerekend. Kwaliteit geldt als de mate waarin conform de verwachtingen huisvesting wordt geleverd.

De verwachting wordt door gebruikers enerzijds uitgedrukt in eisen die aan een bepaalde prestatie worden gesteld. Anderzijds wordt aangegeven hoe belangrijk het is om hieraan te voldoen. Dat belang is in de praktijk een niet wetenschappelijke resultante van een benadering vanuit diverse invalshoeken.

Binnen het begrip risico worden twee belangrijke samenstellende componenten onderscheiden: De kans dat een risico zich voordoet en de impact van het risico wanneer zich dat voordoet. Er geldt: **Risico = Kans x Impact**.

Voor elk beschouwd aspect wordt de kans en de impact gespecificeerd om de risicobeoordeling te onderbouwen.

Risico's gerubriceerd

Het niet voldoen aan de gevraagde eigenschappen kan verschillende gevolgen hebben. De mogelijke gevolgen en impact ervan zijn in deze analyse als volgt gerubriceerd:

1. Veiligheid, Gezondheid en Milieu – VGM (voldoen aan wet- en regelgeving);
2. Bedrijfsvoering.

In de analyse is voorts gekeken naar eventuele gevolgen voor imago, dit als afgeleid effect van de hiervoor genoemde impact.

Naast deze redelijk kwantificeerbare zaken wordt de werkelijke betekenis vooral bepaald door de publicitaire relevantie. Publicitaire positieve of negatieve aandacht stuurt het imago en is een belangrijke component van het begrip impact. De neiging bestaat om alles hieraan op te hangen. Voorbereid zijn op mogelijke gebeurtenissen en goede communicatie is essentieel. Publicitaire aandacht blijkt echter ook samen te hangen met andere nieuwswaardige zaken. Dat kan betekenen dat de voorpagina niet gehaald wordt, maar is niet voorspelbaar.

Het is belangrijk om aan te geven wie met de impact van een risico wordt geconfronteerd. Dat zegt enerzijds iets over de financiële consequenties, en anderzijds iets over mogelijke imago gevolgen als gevolg van (ongecontroleerde) publiciteit.

Kans op een gebeurtenis

De kans dat zich een gebeurtenis voordoet die gevolgen heeft zoals in de vorige paragraaf beschreven, moet worden gewaardeerd. Bij deze analyse is de betrouwbaarheid van technische installaties het meest relevant. Het gaat hierbij uiteindelijk om de beschikbaarheid van huisvestingsfunctionaliteit.

Een hoge kans op het uitvallen van een technische installatie hoeft niet direct een hoog risico te betekenen. De betreffende installatie moet dan namelijk ook juist op dat moment nodig zijn. Daarbij moet het feit dat de gebouwen nagenoeg zeven dagen per week intensief worden gebruikt, worden meegewogen bij de beoordeling van het risico.

Risico

Het niet voldoen aan beschikbaarheid van huisvesting op enig moment is het risico dat moet worden beoordeeld. De combinatie van kans en impact wordt in figuur 2 als volgt gekwalificeerd:

Risico	Kans	Impact
1 <u>Geen / Minimaal</u>	<u>Onwaarschijnlijk</u> Heeft zich nooit voorgedaan in het verleden of in vergelijkbare situaties. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat het zich hier zal voordoen.	<u>Minimaal</u> <ul style="list-style-type: none"> • veiligheid/gezondheid/welzijn • invloed op bedrijfsvoering • invloed op imago
2 <u>Laag</u>	<u>Incidenteel</u> Heeft zich zelden voorgedaan in vergelijkbare objecten. Het kan zich hier echter wel voordoen.	<u>Gering</u>
3 <u>Bovengemiddeld</u>	<u>Waarschijnlijk</u> Komt regelmatig voor bij vergelijkbare objecten. Het is zeer waarschijnlijk dat het zich hier ook voor zal doen.	<u>Substantieel</u>
4 <u>Hoog</u>	<u>Hoogst waarschijnlijk</u> Komt bijna altijd voor. Het is aannemelijk dat het ook hier voor zal komen.	<u>Groot tot zeer groot</u>

Figuur 2 – Combinatie kans en impact

Het risicoprofiel ontstaat vanuit kans maal impact. In de matrix in figuur 3 is die combinatie weergegeven, samen met de gevolgen voor het risicoprofiel dat voor een bepaald aspect ontstaat.

Figuur 3 - Risicoprofiel

2.3 Beoordeelde prestaties en aspecten

Deze beoordeling is primair gericht op gebeurtenissen die een impact op de beschikbaarheid van de huisvesting hebben en de bedrijfsvoering kunnen beïnvloeden. Naast deze technische toets wordt een indicatie voor mogelijke imagoschade gegeven. Voor het beoordelen van de impact is het van belang om inzicht te bieden in de beschikbaarheid van noodvoorzieningen en eventuele uitwijkmogelijkheden. Of hiervoor draaiboeken en voorbereidingen zijn getroffen valt buiten de analyse. Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat met name de politieke gevoeligheid die samenhangt met de Tweede Kamer, de verschillende kamer fracties, de ondersteunende facilitaire organisatie en de nimmer aflatende media aandacht, de werkelijke impact bepaalt.

Hierbij worden de volgende aspecten onderscheiden:

1. Het type gebeurtenis;
2. De gebruiker en diens kwetsbaarheid (bedrijfsvoering, imago, PR etc.);

Bovenop beide aspecten moet de kans op het voorkomen van genoemde gebeurtenissen en de betekenis ervan worden gewogen.

Type gebeurtenis en omvang

De volgende aspecten zijn het meest belangrijk voor het risicoprofiel:

- Bouwkundig (brand- en rookscheidingen, toegang, horizontaal- en verticaal transport – inclusief liften – en vluchtwegen);
- Elektrische installaties (verdeelinrichting, bekabeling en verlichting);
- Werktuigkundige installaties (warmte, koude, luchtbehandeling en water);
- ICT installaties (bekabeling, server ruimten en alarmsystemen).

Het belang van deze aspecten moet in verband worden gezien met de gebeurtenissen brand en storing.

Een gebeurtenis kan primair een beperkt gebied betreffen, maar er schuilt een belangrijk risico in mogelijke kettingreacties. Die gevolgen voor het gebruik van de gebouwen zijn essentieel om een volledig beeld te schetsen van de mogelijke impact van een gebeurtenis. In deze analyse is daarom eveneens naar die afhankelijkheden gekeken. Die kritische afhankelijkheden zijn in beeld gebracht vanuit bovengenoemde gebeurtenissen.

Gebruik

Gebruik kan verschillen als gevolg van primaire taken. Dit uit zich in verschillen voor wat betreft:

- Aanwezigheid, feitelijke gebruikstijd, vereiste beschikbaarheid (24/7);
- Soort activiteiten (werkzaamheden, inclusief ontvangsten, vergaderen etc.), het gebruik van ruimten en specifieke functies (bijvoorbeeld de plenaire zaal, Nieuwspoort en de verschillende fractiekamers);
- Het belang van ononderbroken bedrijfsvoering, en gevolgen van verstoring;
- Gevolgen voor publiciteit, mogelijke imagoschade, en voor wie;
- Uitwijkmogelijkheden en alternatieve locaties voor de activiteiten;
- Reactie en responstijd op voorkomende storingen.

In de waardering van risico's kunnen deze verschillen in gebruik leiden tot een verschillend risicoprofiel.

3 ANALYSE

Vanuit de in de vorige hoofdstukken beschreven context en op basis van de daar benoemde uitgangspunten en scope, wordt in dit hoofdstuk inzicht in de aanwezige risico's gegeven. In de bijlage bij deze rapportage is die context en interpretatie verder uitgewerkt en toegelicht. In bijlage 6 en 7 zijn de afhankelijkheden en geconstateerde risico's gevisualiseerd.

Het algemene beeld is dat gebouw OR601177 (Nieuwbouw en Perstoren) en gebouw OR601011 (Justitie) in relatief goede staat verkeren, terwijl er met name bij de gebouw OR600056 (Oudbouw) sprake is van veel ad hoc- en aan elkaar gebreide oplossingen, hetgeen de kwaliteit beïnvloedt. Vanuit risicobeheersing, gaat de aandacht van de Rgd technisch gezien, vooral uit naar de aanbreidingen, en naar elementen die onzichtbaar zijn geworden (bijvoorbeeld elektriciteitsbekabeling of waterleidingen achter lambriserings).

Het voorkomen van bedreiging voor de veiligheid, continuïteit en potentiële reputatieschade heeft de hoogste prioriteit.

Asbest is een risico waarmee ook rekening moet worden gehouden bij verbouwingen. Gebouw OR601177 is hier vrij van, alle overige gebouwen van het TK complex zijn visueel doch niet-destructief geïnspecteerd bij de renovaties in de periode 1992 - 1997. Hierbij zijn ook de nodige saneringen zijn uitgevoerd. Op normaliter onbereikbare plekken zou echter nog steeds asbest kunnen voorkomen. Asbest maakt geen deel uit van deze risicoanalyse.

Een aandachtspunt vormen de gronden waarop het TK complex is gebouwd. Aangenomen mag worden dat er in de bodem naast kabels en leidingen, ook archeologische objecten kunnen voorkomen. Naast archeologisch historische waarde, impliceert dit ook een potentieel risico bij bouw- en renovatieprojecten, één en ander afhankelijk van de mate van impact ².

3.1 Brand als gebeurtenis

Voorzien in de functionele beschikbaarheid van de gebouwen van de TK en ruimten, en het handhaven van de gebouwen – met name de historische panden – wordt het meest bedreigd door een brand. De grootste risico's hangen samen met brand als gebeurtenis. Deze paragraaf gaat over de mogelijke impact van een brand en de kans hierop.

Kans op brand

De kans op een brand wordt als onwaarschijnlijk beoordeeld en is vergelijkbaar met die bij andere overheidsgebouwen. Het verkleinen van die kans is bovendien goed beheersbaar door preventieve beheersmaatregelen (Bekend zijn met risico-objecten en installaties, frequent inspecteren en controleren, controleren op losse (gebruikers) apparatuur en veiligheid).

Impact voor de gebruiker (van niet beschikbaarheid)

Een brandmelding betekent evacuatie van alle gebruikers om redenen van veiligheid, gezondheid en welzijn. De normale bedrijfsvoering stagneert totdat de situatie veilig wordt verklaard, zoals bij ontruimingsoefeningen.

² Volgens het vigerende Paraplubestemmingsplan Den Haag (stadsdeel centrum) worden de gronden van het TK complex als archeologisch waardevol geclassificeerd (deels waarde 2 en deels waarde 1(hoogste klasse)).

Een echte brand zal betekenen dat tenminste delen van het complex voor langere tijd niet beschikbaar zijn voor gebruik. In dat geval zal gezocht moeten worden naar alternatieven, uitwijkmogelijkheden om de bedrijfsvoering te continueren.

De TK organisatie maakt zeer intensief gebruik van de huisvesting. Het niet beschikbaar zijn van delen hiervan dan wel van het geheel zal een zeer grote invloed op de bedrijfsvoering hebben. Het operationeel krijgen van alternatieve huisvesting met de noodzakelijke ICT voorzieningen en beveiligingsmaatregelen op het vereiste niveau zal geruime tijd vergen. De impact van een brand wordt dan ook als buitengewoon groot beoordeeld.

Imagoschade zal vooral afhankelijk zijn van de oorzaak van een eventuele brand. In geval van verwijtbaar gedrag zal die schade voor de overheid zeer aanzienlijk kunnen zijn.

In geval het historische gebouwen betreft, betekent een brand tevens schade aan het monument. Ook na eventueel herstel en restauratie moeten originele waarden als verloren worden beschouwd.

Technisch kader voor het bepalen van de kans

Er is geen open vuur in het pand (behoudens in de keuken) en roken is verboden. Voor de kans op een brand worden onder meer verschillende oorzaken onderkend:

- Storingen in regelkasten en technische installaties;
- Losse (gebruikers) apparatuur in de gebouwen (kortsluiting, oververhitting etc.);
- Brandend vuurwerk dat op daken valt;
- Cateringprocessen (vlam in de pan, warme buffetten en dergelijke);
- Onderhoud en reparatie (dakdekkers, lassen, solderen en dergelijke).

Technisch kader voor het bepalen van de impact

Snel reageren, kan de schade beperken. Daarom is voor de signalering van rook en hitte (brand) detectieapparatuur en alarmering aangebracht. Er zijn voldoende handmelders, blusmiddelen (ruim de helft van het TK complex is voorzien van een sprinklerinstallatie), vluchtwegen en vluchtwegaanduidingen aanwezig. Opgemerkt wordt dat volgens de TK en Rgd de BHV-organisatie van de TK goed getraind en uitgerust is. Gesteld kan worden dat de impact hierdoor aanmerkelijk wordt verlaagd.

Vanuit wetgeving worden onder meer maatregelen vereist om snelle verspreiding van brand en rook te voorkomen om veilig evacueren en blussen mogelijk te maken. Er is een aantal technische maatregelen getroffen en voorgenomen op grond van de Brandveiligheidskans uit 2008 (zie bijlage 1.2.8). Het TK complex wordt landelijk gezien niet als zogenaamd voorrangspand beschouwd. Dit betekent dat alle (overige) noodzakelijke of voorgestelde maatregelen gefaseerd zullen worden uitgevoerd gelijktijdig met geplande groot onderhoud werkzaamheden in de periode tot 2018.

Door de vele renovaties, uitbreidingen en aanpassingen zijn brandcompartimenten / brandscheidingen moeilijk herkenbaar, maar in beginsel wel aanwezig, zij het dat deze in voorkomende gevallen niet in de technische staat zijn die verwacht mag worden (zoals ook wordt geconstateerd in de verschillende Brandveiligheidskans uit 2008). Matige brand- en rookwerende voorzieningen (deuren) tussen de verschillende gebouwen betekenen dat een brand zich snel kan voortplanten in alle richtingen. Dit

betreft met name kabel- en leidingdoorvoeren (zie bijlage hoofdstuk 8, foto's 11, 16, 26, 48 en 58) in brandwerende scheidingswanden.

Voor voortplanting is de aanwezigheid van brandbaar materiaal en de aanvoer van lucht een bepalende factor. Vooral de in ruime mate aanwezige brandbare materialen en goederen op de houten zolders is een ongunstig gegeven vanuit dit perspectief. In de zoldervloeren is bovendien een aantal doorvoeren naar de eronder gelegen verdieping. Die vloeren zijn deels niet brandvertragend en op een aantal plaatsen zijn de verticale doorvoeringen niet brandwerend uitgevoerd, soms zelfs open (zie bijlage 8, foto 45). Deze bevindingen leiden tot de conclusie dat rook zich vrij gemakkelijk kan verspreiden bij brand en dat er voldoende aanvoer van verse lucht is om een brand te voeden.

Een kleine brand in monumentale gebouwen kan snel uitgroeien tot een grotere brand waarbij het gehele complex kan worden getroffen. Dit betekent onbruikbaarheid gedurende lange tijd. De impact is substantieel tot groot voor alle gebruikers en het imago van de overheid, temeer omdat het merendeel van de gebouwen van historische waarde is (rijksmonumenten).

Ook een kleine brand heeft meest waarschijnlijk altijd gevolgen voor meerdere gebruikers. Daarbij is men afhankelijk van installaties die meerdere gebouwen voorzien, zoals klimaatinstallaties, en ook vluchtwegen. Brand betekent in de praktijk dat die installaties en routes niet meer kunnen worden gebruikt of als verloren moeten worden beschouwd.

Getroffen mitigerende maatregelen

De BrandMeld Installatie (BMI) is verouderd en kan niet meer worden gecertificeerd. De Rgd is inmiddels gestart met een gefaseerde vernieuwing waarbij in gebouwen OR601011 (Justitie) en OR600008 (Hotel) al een nieuwe BMI is gerealiseerd. De gebouwen OR600056 (Oudbouw, Binnenhof 1-3a) en OR601177 (Nieuwbouw) zijn gepland voor eind 2011 en de overige gebouwen in de periode daarna aan bod zullen komen. Deze aanpak is verantwoord omdat de installaties goed onderhouden zijn.

Certificering in een aanzienlijk aantal gebouwen is echter niet mogelijk vanwege de monumentenstatus. Hiervoor vraagt de Rijksgebouwendienst ontheffingen aan bij de brandweer waarbij er wordt gezocht naar vervangende pragmatische maatregelen / procedures. De monumentenvergunning prevaleert boven het bouwbesluit.

Risico indicatie brand

brand	risico	kans	impact
OR600056 - oudbouw	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
OR600008 - hotel	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
OR601011 - justitie	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
OR600361 - koloniën	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
OR601177 - nieuwbouw	laag	onwaarschijnlijk	substantieel

Figuur 4 – Risico indicatie brand

De risico indicatie is laag³. Wel wordt een aantal knelpunten geconstateerd dat op korte termijn dient te worden opgelost. Hiermee kan het risico van brand laag worden

³ Recent onderzoek – Rgd BOEI inspecties 2011 – van de gebouwen van het Binnenhof laat zien dat er een groot aantal tekortkomingen op het gebied van brand- en rookscheidingen en brandwerende doorvoeringen wordt geconstateerd. Het aantal vluchtwegen is voldoende en er zijn voldoende voorzieningen getroffen. Desalniettemin kunnen de geconstateerde tekortkomingen grote gevolgen voor de gebouwen hebben bij een eventuele brand.

gehouden. De knelpunten betreffen in hoofdzaak brandwerende doorvoeringen en deuren in brand- en rookscheidingen. Deze knelpunten worden in bijlage 4 nader omschreven.

3.2 Technische storing als gebeurtenis

Functionele beschikbaarheid betekent dat alle noodzakelijke ruimten en installaties conform afspraak en naar verwachting functioneren. Er is sprake van een storing wanneer dat niet het geval is. Storingen zijn de tweede categorie gebeurtenissen waar in deze paragraaf nader op wordt ingegaan. Het gaat hierbij om de betrouwbaarheid van gebouwen en installaties en de voorspelbare gevolgen van een storing.

Losse apparatuur en installaties die de verantwoordelijkheid van de gebruiker zijn vallen buiten de analyse, uitgezonderd de ICT infrastructuur (voeding en bekabeling) die door de Rgd in opdracht van de gebruiker is aangebracht.

In de volgende paragrafen wordt de gebeurtenis storing belicht vanuit de volgende technische aspecten:

- Bouwkundige aspecten;
- Elektrische installaties;
- Werktuigkundige installaties;
- ICT installaties.

3.2.1 Bouwkundige aspecten

Het voorzien in vluchtwegen, toegang, constructieve veiligheid, bescherming tegen weer en wind en andere bouwfysische eigenschappen evenals de situering van verschillende functies in de diverse gebouwen, worden tot dit algemene bouwkundige aspect gerekend.

Kans op storingen

De kans op storingen (het niet of beperkt beschikbaar zijn) in de bouwkundige schil van de gebouwen is incidenteel. Er is voldoende detectie aanwezig om eventuele verstoringen te melden. Regelmatig onderhoud van de gevel zorgt ervoor dat deze in goede conditie blijft, uitzonderingen daargelaten (zie bijlage 4).

De liften zijn divers, voldoende functioneel en worden goed onderhouden.

Impact voor de gebruiker (van niet beschikbaarheid)

Het feit dat de gebruiker diverse entree mogelijkheden heeft, beperkt de impact van niet beschikbaarheid. Evenzo het grote aantal liften in de verschillende gebouwen. Tijdelijk uitval van een lift kan worden opgevangen door liftgebruik in aangrenzende gebouwen.

De impact van niet beschikbaarheid op de bedrijfsvoering is derhalve gering.

Voorts is er tussen de verschillende gebouwen voldoende (alternatieve) horizontaal verkeersruimte aanwezig. Dit komt eventuele vluchtroutes ten goede.

Technisch kader voor het bepalen van de impact

De technische conditie van het complex is goed, op enkel lokaal achterstallig onderhoud na (zie bijlage 4). Materiaalgebruik en detaillering in de historische gebouwen sluiten niet volledig aan op het huidige gebruik. De gebruiker accepteert dit en werkt graag in deze gebouwen.

Bouwkundige

belemmeren rechtstreekse natuurlijke ventilatie (zie bijlage 4.2. algemeen). Aanvullende mechanische luchtverversing is hiervoor de oplossing.

Tijdelijke uitval van liften leidt tot problemen met toegankelijkheid. Hoewel vervelend en ongewenst, kan de impact op de bedrijfsvoering gering zijn mits alternatieven voor minder validen aanwezig zijn. Een ongelukkige samenloop van omstandigheden (bijvoorbeeld het uitvallen van de roltrappen in de centrale hal van gebouw OR601177 (Nieuwbouw)) zou tot publiciteit kunnen leiden met negatieve imago gevolgen.

Risico indicatie Bouwkundige aspecten

bouwkundig	risico	kans	impact
OR600056 - oudbouw	laag	incidenteel	gering
OR600008 - hotel	laag	incidenteel	gering
OR601011 - justitie	laag	incidenteel	gering
OR600361 - koloniën	laag	incidenteel	gering
OR601177 - nieuwbouw	laag	incidenteel	gering

Figuur 5 – Risico indicatie bouwkundige aspecten

De risico indicatie voor de bouwkundige aspecten is laag. Ook hier wordt een aantal knelpunten geconstateerd (onder andere sporen van lekkages en lokaal achterstallig onderhoud). Het oplossen van deze knelpunten draagt ertoe bij dat het risico laag kan worden gehouden. Deze knelpunten worden in bijlage 4 nader omschreven.

3.2.2 Elektrische installaties

De beschikbaarheid van stroom en de werking van de elektrische installatie is essentieel voor het functioneren van nagenoeg alle apparatuur en werktuigkundige installaties, en essentieel voor de gebruikers om werken en ontvangen mogelijk te maken. Aan die beschikbaarheid worden daarom hoge eisen gesteld. De onderlinge afhankelijkheid van gemeenschappelijke installaties is reden om deze in die samenhang te behandelen.

Kans op storingen

Storingen in de stroomvoorziening door nutsbedrijven kunnen voorkomen. Een noodstroomvoorziening beperkt de impact. Het functioneren van noodstroom is vooral afhankelijk van testen onder vollast. Dit is de standaard procedure volgens de Rgd. Deze maatregelen zijn zonder bijkomende incidenten voldoende om de bedrijfsvoering te verzekeren, mits noodstroom beschikbaar is voor de primaire bedrijfsfuncties. Het doorslaan van een zekering leidt tot kortstondig lokaal ongemak. De kans op het doorslaan als gevolg van veroudering van de zekeringen is bij moderne schakelkasten echter klein (incidenteel)

Impact voor de gebruikers (van niet beschikbaarheid)

Het niet beschikbaar zijn van stroom heeft een grote impact op vrijwel alle installaties die de functionele beschikbaarheid moeten verzekeren. Luchtbehandeling,

toegangscontrolesystemen, computerruimten, liften, verlichting, koffieautomaten etc. zijn afhankelijk van stroom. Ook gebruikersapparatuur valt uit zonder stroom.

Er is een noodstroom voorziening voor alle onderdelen

Voor sommige installaties voorkomen batterijen zelfs onderbreking van de stroomvoorziening. Noodstroom aggregaten kennen een korte opstarttijd. Alleen wanneer ook de noodstroomvoorzieningen in storing gaan ontstaat een onwerkbaar situatie en moet de huisvesting als niet beschikbaar worden beschouwd. Wanneer alle installaties falen is de impact zeer groot.

Technisch kader voor het bepalen van de impact

Vanuit praktische gronden zijn er in het TK complex inkooppunten voor elektriciteit hetgeen tevens de kwetsbaarheid vermindert.

De noodstroomvoorzieningen zijn alle recent vervangen dan wel gereviseerd en werken goed. Dit wordt door regulier proefdraaien en live testen bevestigd.

Risico indicatie elektrische installaties

elektrische installaties	risico	kans	impact
OR600056 - oudbouw	laag	incidenteel	substantieel
OR600008 - hotel	laag	incidenteel	substantieel
OR601011 - justitie	laag	incidenteel	substantieel
OR600361 - koloniën	laag	incidenteel	substantieel
OR601177 - nieuwbouw	laag	incidenteel	substantieel

Figuur 6 – Risico indicatie elektrische installaties

De risico indicatie voor de elektrische installaties is laag.

3.2.3 Werktuigkundige installaties

Werktuigkundige installaties verzorgen onder andere warmte, koude, verse lucht, water en afvoer via rioleringsystemen. Installaties voor klimaatbehandeling zijn gevoelig voor storingen en de meest frequente bron voor klachten van gebruikers.

Kans op storingen

De meeste werktuigbouwkundige installaties zijn 15 tot 20 jaar oud en naderen het einde van de technische levensduur. Regulier onderhoud vindt echter regelmatig plaats op basis van het handhaven van een technische conditie conform NEN normering waardoor de installaties over het algemeen in goede conditie verkeren. Een groot deel van de installaties is lokaal, met name in de historische gebouwen. Het gebouwbeheerssysteem is verouderd en zal gefaseerd in de komende 5 jaar geheel worden vervangen. De kans op een storing wordt vooralsnog als incidenteel beoordeeld maar nadert waarschijnlijk met het voortschrijden van de tijd.

Impact voor de gebruiker (van niet beschikbaarheid)

Een storing in de luchtbehandelinginstallatie (koeling en verse lucht) kan een substantiële impact op de bedrijfsvoering hebben. Dit is echter afhankelijk van het moment waarop een storing zich voordoet (bijvoorbeeld tijdens gebruik, of niet, en koeling in de zomerperiode of verwarming in de winter) en welke ruimte het betreft (bijvoorbeeld verse lucht bij een in gebruik zijnde de plenaire zaal).

Een storing in de verwarmingsinstallatie heeft een lagere impact. Storingen in de waterinstallatie, de riolering en afzuiging hebben een geringe impact behoudens eventuele stankoverlast.

Technisch kader voor het bepalen van de impact

De verwarmingsinstallatie (stadsverwarming, hoofdnet) en het koelwatersysteem (koeling) voorzien nagenoeg alle gebouwen van de TK.

Daarnaast zijn er veel kleine decentrale (lokale) units voor luchtbehandeling (keukens, meldkamers, computerruimtes). Uitval van een of meerdere systemen zal direct gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering.

Daarnaast bevindt zich een groot aantal lokale units op lastig te bereiken locaties (veelal in de historische gebouwen in niet daarvoor bestemde ruimten) waardoor er een hogere inspanning voor wat betreft onderhoud moet worden geleverd.

Risico indicatie werktuigkundige installaties

werktuigkundige installaties	risico	kans	impact
OR600056 - oudbouw	laag	incidenteel	substantieel
OR600008 - hotel	laag	incidenteel	substantieel
OR601011 - justitie	laag	incidenteel	substantieel
OR600361 - koloniën	laag	incidenteel	substantieel
OR601177 - nieuwbouw	laag	incidenteel	substantieel

Figuur 7 – Risico indicatie werktuigkundige installaties

De risico indicatie voor de werktuigkundige installaties is vooralsnog laag.

3.2.4 ICT installaties

Installaties voor ICT omvatten alle techniek voor data- en telecommunicatie. Afhankelijk van de gebruiker en haar ICT beleid is men op de werkplekken en overige ruimten in meer of minder mate afhankelijk van het functioneren van die infrastructuur voor de bedrijfsvoering. De stabiliteit van de computersystemen zelf en bijbehorende apparatuur (zoals servers) vallen buiten deze analyse.

Kans op storingen

De grootste kans op ICT infrastructuur storingen is terug te voeren op de kans voor het optreden van storingen in de elektriciteit, koeling, mutaties door de gebruiker en bij onderhoudswerkzaamheden aan hardware of de softwareconfiguratie. De hoeveelheid en verschillende soorten kabels (Elektrisch en ICT, vaak ongescheiden) in de kabelgoten en de ligging van die goten maakt de infrastructuur met name in de historische gebouwen gevoelig voor onderhoud en beschadiging. Om die redenen is de kans op storingen incidenteel.

Impact voor de gebruiker (van niet beschikbaarheid)

Onderhoud aan kabelgoten wordt als grootste oorzaak gezien van storingen bij databekabeling. De impact van niet beschikbaarheid zal zich in voorkomende gevallen veelal lokaal voordoen en wordt als gering beoordeeld.

De beschikbaarheid van ICT voor de gebruiker is essentieel. Die beschikbaarheid is afhankelijk van elektriciteit en vooral van koeling. De impact van niet beschikbaarheid van de server ruimte wordt als substantieel tot zeer groot beoordeeld. Eén en ander is echter afhankelijk van het functioneren van back up voorzieningen (UPS, noodstroom en redundantie van verbindingen).

Technisch kader voor het bepalen van de impact

In opdracht van de TK heeft de Rgd weliswaar het hoofd-glasvezelnet aangelegd, maar alle ICT installaties inclusief bekabeling zijn gebruikersinstallaties en vallen formeel buiten het werkveld en de verantwoordelijkheid van de Rgd.

De centrale computercentra van de TK zijn gesitueerd [REDACTED]

[REDACTED] Deze locaties hebben voor zowel gebruiker als Rgd niet de voorkeur. Verplaatsing van een van of beide computercentra naar een andere locatie intern of zelfs extern wordt reeds overwogen.

ICT bekabeling is in een aantal gevallen (met name in de historische gebouwen) niet adequaat gescheiden van overige bekabeling (elektriciteit en BMI). Oude, niet meer in gebruik zijnde bekabeling is in een groot deel van de kabelgoten van de historische gebouwen aanwezig. Deze situatie is ongewenst.

Risico indicatie ICT installaties

ICT	risico	kans	impact
OR600056 - oudbouw	laag	incidenteel	substantieel
OR600008 - hotel	laag	incidenteel	substantieel
OR601011 - justitie	laag	incidenteel	substantieel
OR600361 - koloniën	laag	incidenteel	substantieel
OR601177 - nieuwbouw	laag	incidenteel	substantieel

Figuur 8 – Risico indicatie ICT installaties

De risico indicatie voor ICT installaties is laag. Hierbij wordt een aantal knelpunten geconstateerd (onder andere overvolle kabelgoten en ontbreken van scheiding tussen elektrische- en ICT bekabeling). Het oplossen van deze knelpunten draagt ertoe bij dat het risico laag kan worden gehouden. Deze knelpunten worden in bijlage 4 nader toegelicht.

3.3 Huidige risico beperkende maatregelen

Voor de hiervoor beschreven gebeurtenissen zijn de risico's eerder onderkend, zowel door de gebruiker als de Rgd. Dit heeft geresulteerd in een aantal technische en organisatorische maatregelen. Enerzijds betreft het maatregelen die de kans op storingen verkleinen, anderzijds betreft het maatregelen die de impact beperken. Voorbeelden van kansbeperkende maatregelen zijn beveiligings- en preventieve maatregelen. Impact beperkende maatregelen betreffen noodstroomvoorzieningen en brandwaarschuwingssystemen.

Ten aanzien van beheersmaatregelen beschikt de Rgd over uitgebreide inspectierapporten, inventarisaties en (meerjaren) onderhoudsplannen. Periodieke inspecties zijn gepland en worden ook periodiek herhaald.

Van de gebruiker is een Risico Inventarisatie en Evaluatie beschikbaar. Voorts zijn voor alle gebouwen uitgebreide ontruimingsplannen beschikbaar.

Het risico voor de Rgd

Voor de instandhouding (onderhoud, vervanging, aanpassing) van de huisvesting is de Rgd afhankelijk van de medewerking van de gebruiker om overlast te voorkomen. De geboden tijdsintervallen voor uitvoering van werkzaamheden bieden zeer weinig ruimte voor structurele ingrepen. Hierdoor moet een relatief hoge inspanning worden geleverd om installaties in stand te houden als gevolg van storingen daar waar structureel preventief onderhoud (vervanging) een storing wellicht zou hebben voorkomen.

In het geval er publiciteit ontstaat rond een bepaalde storing, zal dit direct op het imago van de Rgd afstralen. Ook wanneer de oorzaak buiten de invloedssfeer van de Rgd ligt,

maar de impact de beschikbaarheid van huisvesting betreft. De Rgd wil dit ten ene male voorkomen en voelt zich mede verantwoordelijk voor de voorbeeldfunctie die de Rijksoverheid heeft. De Rgd wil ingrepen in een breder perspectief afwegen en niet alleen lokale incidentele oplossingen realiseren. Ook aspecten als onderhoudbaarheid, bedrijfszekerheid, financiële doelmatigheid, milieu en duurzaamheid moeten op objectniveau worden geïncorporeerd om doelmatig en efficiënt te zijn, waarbij een object moet worden gezien als een samenhangend geheel van onderling afhankelijke gebouwen.

3.4 Samenvattende analyse

Voor alle gebouwen geldt dat de impact van de gebeurtenis brand snel substantieel kan zijn. De kans wordt echter als onwaarschijnlijk beoordeeld, mede door getroffen preventieve maatregelen. Het risico is derhalve laag.

Voor alle gebouwen geldt dat de impact van bouwkundige storingen laag is en de kans hierop is incidenteel. Het risico is derhalve ook laag.

Voor alle gebouwen geldt dat de impact van overige storingen (elektrische-, werktuigkundige- en ICT installaties) als substantieel wordt aangemerkt maar dat de kans daarop incidenteel of gering is. Het risico voor de overige storingen is laag. Hierbij wordt voor de werktuigkundige installatie opgemerkt dat dit mede is gebaseerd op reeds uitgevoerde en geplande aanpassingen en verbeteringen (GBS).

De bevindingen zijn samengevat in onderstaand overzicht (figuur 9).

OR600056 - oudbouw	risico	kans	impact
Brand	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
Bouwkundig - storingen	laag	incidenteel	gering
Elektrische installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
Werktuigkundige installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
ICT - storingen	laag	incidenteel	substantieel

OR600008 - hotel	risico	kans	impact
Brand	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
Bouwkundig - storingen	laag	incidenteel	gering
Elektrische installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
Werktuigkundige installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
ICT - storingen	laag	incidenteel	substantieel

OR601011 - justitie	risico	kans	impact
Brand	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
Bouwkundig - storingen	laag	incidenteel	gering
Elektrische installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
Werktuigkundige installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
ICT - storingen	laag	incidenteel	substantieel

OR600361 - koloniën	risico	kans	impact
Brand	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
Bouwkundig - storingen	laag	incidenteel	gering
Elektrische installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
Werktuigkundige installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
ICT - storingen	laag	incidenteel	substantieel

OR601177 - nieuwbouw & perstoren	risico	kans	impact
Brand	laag	onwaarschijnlijk	substantieel
Bouwkundig - storingen	laag	incidenteel	gering
Elektrische installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
Werktuigkundige installaties - storingen	laag	incidenteel	substantieel
ICT - storingen	laag	incidenteel	substantieel

Figuur 9 – Samenvatting risico indicaties

Door de jaren heen heeft gebruik van de gebouwen (beschikbaarheid) geprevaleerd boven structureel onderhoud. Mede hierdoor is er in plaats van preventief onderhoud in veel gevallen correctief onderhoud gepleegd. Mede doordat voor het overgrote deel van de technische installaties het einde van de technische levensduur nadert zal de kans op storingen toenemen.

Het risico voor de Rgd bestaat erin dat zij in de huidige situatie van de gebouwen niet eenvoudig de structurele maatregelen kan uitvoeren die nodig zijn om de toekomstbestendigheid en bedrijfszekerheid van de gebouwen van de TK te waarborgen. Dit komt enerzijds door de beperkingen die de beschikbaarheid van de huisvesting voor het bedrijfsproces worden opgelegd en anderzijds door de fysieke onmogelijkheden van de historische gebouwen tegenover het huidige gebruik.

4 RISICO BEPERKENDE MAATREGELEN

Uit de analyse in hoofdstuk 3 blijkt dat een aantal maatregelen het risicoprofiel gunstig kan beïnvloeden. Dit betreft enerzijds maatregelen die op korte termijn kunnen worden genomen en een terugkerend karakter hebben. Anderzijds betreft het structurele maatregelen die voor de lange termijn gelden.

4.1 Direct uitvoerbare acties

Per direct kan een aantal operationele acties en maatregelen risico's binnen de huidige context verlagen. De belangrijkste praktische maatregelen zijn:

- Frequente inspecties - goed en tijdig onderhoud aan gebouwinstallaties verlaagt de kans op brand als gevolg van technische storingen. (*Rgd en gebruiker*)
- Controle en keuring van de veiligheid van alle elektrische apparatuur van de gebruiker verlaagt de kans op brand als gevolg van technische storingen. Heroverweeg de noodzaak voor de aanwezigheid van deze apparaten. (*gebruiker*)
- Zorgen voor doelmatige brandwering bij kabeldoorvoeren en andere doorgangen zal de impact van een brand beperken. (*Rgd en gebruiker*)
- Het opruimen en schoonmaken van zolders en dergelijke is een verantwoordelijkheid van de gebruiker. Dat geldt ook voor instructies aan de catering en overige facilitaire medewerkers voor open vuur situaties. (*gebruiker*)
- De RI&E's van de gebruiker moeten inzicht verschaffen in de acceptatiegraad van storingen en risico's zodat de Rgd gericht kan handelen. Zorg ervoor dat de maatregelen genoemd in het plan van aanpak bij de RI&E's worden uitgevoerd en indien nodig worden bijgesteld. (*gebruiker*)
- Zorgen voor (inkoop)procedures waarbij aanschaffingen worden getoetst op CE certificaat, brandklasse en keurmerken. Zorg voor vastgesteld beleid als toetsingskader. Controle van bestaande stoffering en inrichting moet inzicht verschaffen in de vuurbelasting en opties aanleveren voor de beperking hiervan. (*Rgd en gebruiker*)

4.2 Acties met een lange termijn perspectief

Vanuit een meer abstracte benadering is het volgende inzicht ontstaan in de belangrijkste ingrediënten voor het risicoprofiel. Hier zijn net als bij de risicoanalyse van RvS – EK – AZ (zie bijlage 1.4) in eerste instantie twee benaderingswijzen te onderscheiden. Of *de gebouwen zelf* (met name de monumentale betekenis) worden centraal gesteld of *het gebruik van die gebouwen* voor één of meerdere functies wordt centraal gesteld. In tweede instantie valt te denken aan een combinatie van beide benaderingswijzen waarbij *synergie in optima forma* de sleutel tot succes zal kunnen zijn.

Gebouwen centraal

Het gebruik zelf is de belangrijkste oorzaak van risico's. Handhaving als van de gebouwen als Rijksmonument (2/3 van het totale TK complex) definieert de minimale inspanning die nodig is. Behoud van een monument is het meest gebaat met regulier onderhoud als gevolg van klimaatinvloeden, zo weinig mogelijk ingewikkelde techniek binnen, op en aan de gebouwen. Feitelijk gebruik, al zijn het slechts rondleidingen, betekent slijtage en dus extra onderhoud, vervanging en het inrichten en handhaven van minimale installaties voor veiligheid en gezondheid. De historische materiële conceptie van de gebouwen is primair oorzaak van de impact van een brand, en verouderde techniek verhoogt de kans op verstoringen van de beschikbare functionaliteit.

Gebruik centraal

Uitgaande van een doelstelling die feitelijk gebruik betekent, is de aard van het gebruik bepalend voor de impact van verstoringen, het risico, en daarmee bepalend voor de eisen die worden gesteld aan beschikbaarheid en bedrijfszekerheid. Hierbij zijn van belang:

- De effectieve gebruiksduur, intensiteit van gebruik (minder is gunstiger);
- Uitwijkmogelijkheden voor het gebruik (gemakkelijk is gunstig);
- Representativiteit en kwetsbaarheid voor imagoschade (gering is gunstig);
- Kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering voor storingen, afhankelijkheid van complexe installaties (minder is gunstig);
- Continuïteit van gebruikseisen (meest stabiel is gunstig);
- De levensduurkosten, exploitatiekosten en jaarkosten die het gevolg zijn van een bepaald gebruik.

Synergie

Met een combinatie van beide benaderingswijzen kan met de belangrijkste aspecten van zowel gebouw als gebruik rekening worden gehouden. Enerzijds wordt het gebouw als rijksmonument gehandhaafd en behouden, anderzijds worden daarbij het gebruik en de eisen aan beschikbaarheid ingepast. Nader onderzoek zal moeten aangeven op welke specifieke onderdelen gebouw en gebruik op elkaar moeten worden afgestemd, zodanig dat het beste van twee werelden kan worden verkregen.

Minimaliseren risico's, hoe?

De bevindingen en analyses leiden tot de volgende basis aanbevelingen voor het reduceren van risico's:

- Beperk technische installaties binnen de gebouwen en realiseer (redundante) centrale installaties en distributienetwerken in plaats van lokale oplossingen;
- Beperk de eisen die worden gesteld aan de beschikbaarheid en de bedrijfszekerheid van de huisvesting. Kies gebruiksfuncties die passen bij de eigenschappen van de monumentale gebouwen van de TK;
- En stem gebouw en gebruik nadrukkelijker op elkaar af.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Conclusies

Aansluitend op de realisatie van de nieuwbouw van de TK (1990 – 1991), zijn alle historische gebouwen zowel bouwkundig als installatietechnisch gefaseerd gerenoveerd (1992 – 1997). Inspecties en kleinschalig onderhoud worden min of meer continu uitgevoerd. Grootschalig onderhoud vindt in delen plaats, mede omdat het intensieve gebruik dit beperkt toelaat. Inmiddels naderen nagenoeg alle installaties het einde van de technische levensduur. De Rgd dient zorg te dragen voor de bedrijfszekerheid van de huisvesting van de TK. In deze context wil de Rgd inzicht krijgen in de risico's van brand en technische storingen. Hieronder worden de conclusies per gebeurtenis – brand en storingen – weergegeven.

5.1.1 Brand

De gebeurtenis brand kan de grootste impact voor de gebruiker hebben. Er zijn echter voldoende voorzieningen voor evacuatie en de BHV organisatie is goed getraind. Daarnaast zijn door de Rgd en de gebruiker voldoende beheersmaatregelen getroffen die de kans op brand verlagen. Vanuit periodieke controles worden aanpassingen programmatisch gerealiseerd. De kans op brand is mede hierdoor onwaarschijnlijk en het risico is derhalve laag. Teneinde het risico laag te houden dient een aantal geconstateerde knelpunten te worden opgelost.

5.1.2 Storingen

Het risico van een storing in de bouwkundige aspecten wordt als laag beoordeeld.

Een storing in de elektrische installatie heeft direct een substantiële impact op het bedrijfsproces. De installatie wordt echter goed onderhouden en er zijn voldoende noodstroomvoorzieningen. De kans op een storing wordt als maximaal incidenteel beoordeeld. Het risico wordt als laag beoordeeld.

De meest relevante storingen die leiden tot verstoring van de bedrijfsvoering betreffen hoofdzakelijk de werktuigkundige- en ICT installaties.

Een storing in de werktuigkundige installaties heeft direct gevolgen voor de omgeving maar is afhankelijk van het moment waarop zich een storing voordoet. Vooralsnog wordt de kans op storing als incidenteel beoordeeld. De werktuigkundige installaties verkeren in goede staat doch naderen het einde van de technische levensduur. Vervanging van het GBS is inmiddels door de Rgd in gang gezet en vindt in de komende 5 jaar plaats. Het risico wordt derhalve vooralsnog als laag beoordeeld.

Een storing in de ICT installatie heeft direct gevolg voor het bedrijfsproces. Het risico voor de ICT installaties is laag. Het feit dat verouderde bekabeling niet is verwijderd en de bekabeling onvoldoende is afgeschermd van elektrische bekabeling in veelal dezelfde kabelgoten wordt als knelpunt gezien doch is oplosbaar. De locatie van het centrale computercentrum wordt eveneens gezien als risicovol, doch inmiddels worden alternatieve locaties overwogen.

5.2 Aanbevelingen

Per direct kan een aantal operationele acties een in risico verlagend effect resulteren. Dit betreft enerzijds acties waar zowel de gebruiker als de Rgd een verantwoordelijkheid dragen (zie hoofdstuk 4) en anderzijds het oplossen van geconstateerde knelpunten (zie bijlage 4).

Operationele acties:

- Frequente inspecties;
- Controle gebruikersapparatuur;
- Herstel brandwerende doorvoeringen;
- Opruimen en afvoeren materiaal van zolders.

Oplossen knelpunten:

- Herstel brandwerende doorvoeringen;
- Opwaarderen deuren in brand en rookscheiding conform Brandveiligheidsplans;
- Verwijderen van verouderde ICT bekabeling;
- Aanbrengen scheiding tussen elektrische- en ICT bekabeling.

Continuering van huidig gebruik van het complex en toekomstige ontwikkelingen van zowel organisatie als techniek betekenen dat er hogere eisen aan de beschikbaarheid van het complex zullen worden gesteld. Dit betekent dat de Rgd de kans op storingen in het complex en de impact ervan dient te reduceren. Gebouw en gebruik zullen derhalve nog beter op elkaar moeten worden afgestemd met inachtneming van de monumentale status.

Risicoanalyse Binnenhof – bijlagen

Tweede Kamer der Staten Generaal

Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed

30 juni 2011

Definitief

9W3352

VERTROUWELIJK

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

**HASKONING NEDERLAND B.V.
HUISVESTING EN VASTGOED**

George Hintzenweg 85
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
+31 (0)10 443 36 66 Telefoon
+31 (0)10 443 36 88 Fax
info@rotterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Risicoanalyse Binnenhof – bijlagen
Tweede Kamer der Staten Generaal
Verkorte documenttitel Risicoanalyse Binnenhof – bijlagen
Status Definitief
Datum 30 juni 2011
Projectnaam Risicoanalyse Binnenhof
Projectnummer 9W3352
Opdrachtgever Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed
Referentie 9W3352A0/R001B

Auteur(s) [REDACTED]
Collegiale toets [REDACTED]
Datum/paraaf
Vrijgegeven door [REDACTED]
Datum/paraaf

INHOUDSOPGAVE BIJLAGEN

	Blz.	
1	INFORMATIE	1
1.1	Benodigde informatie	1
1.2	Ter beschikking gestelde informatie	1
1.3	Internet	3
1.4	Overig	3
2	GEÏNTERVIEWDE MEDEWERKERS	4
3	BEVINDINGEN	5
3.1	Deskstudie	5
3.2	Locatiebezoek	5
3.2.1	Algemeen	5
3.2.2	Bouwkundig	6
3.2.3	Werktuigkundige installaties	6
3.2.4	Elektrische installaties en ICT	7
3.2.5	Brandveiligheid, vluchtplannen en RI&E's	7
3.3	Interviews	8
4	AANDACHTSPUNTEN	9
4.1	Brandveiligheid	9
4.2	Bouwkundig	10
4.3	Elektrische installaties	11
4.4	Werktuigbouwkundige installaties	11
4.5	ICT	11
5	CONTEXT	13
5.1	Historie	13
5.2	Huidige situatie	13
6	TECHNISCHE INFORMATIE	15
6.1	Technische informatie OR600056 Oudbouw	16
6.2	Technische informatie OR600008 Hotel	17
6.3	Technische informatie OR601011 Justitie	18
6.4	Technische informatie OR600631 Koloniën	19
6.5	Technische informatie OR601177 Nieuwbouw en Perstoren	20
7	TABELLEN RISICOANALYSE	21
7.1	Analyse OR600056 Oudbouw	22
7.2	Analyse OR600008 Hotel	23
7.3	Analyse OR 601011 Justitie	24
7.4	Analyse OR600361 Koloniën	25
7.5	Analyse OR601177 Nieuwbouw en Perstoren	26

8	BEELDMATERIAAL	27
8.1	Foto's OR600056 Oudbouw	28
8.2	Foto's OR600008 Hotel	33
8.3	Foto's OR601011 Justitie	35
8.4	Foto's OR600361 Koloniën	37
8.5	Foto's OR601177 Nieuwbouw en Perstoren	39
9	WEBPAGINA'S	41
9.1	Monumentenbeleid	42
9.2	Rijkshuisvestingsstelsel	44

1 INFORMATIE

1.1 Benodigde informatie

Bij aanvang van de risicoanalyse is de Rijksgebouwendienst verzocht de volgende informatie aan te leveren:

1. Alle plattegronden van de gebouwdelen van het Binnenhof waar de Tweede Kamer is gehuisvest;
2. Alle bijbehorende doorsneden;
3. Alle bijbehorende geveltekeningen;
4. Vluchtplannen;
5. Ontruimingsplannen;
6. Technische gegevens installaties (E, W, etc.);
7. Alle recente onderhoudsrapportages;
8. Alle recente (Brand-)Veiligheidsrapportages;
9. De Meerjaren Onderhoudsplanning;
10. De meest recente Risico Inventarisaties & Evaluaties;
11. Relevante informatie over lopende zaken en eventuele kanttekeningen betreffende vergunningen.

1.2 Ter beschikking gestelde informatie

De volgende informatie is door de Rijksgebouwendienst ter beschikking gesteld en gebruikt in gebruik in de risicoanalyse.

1. Plattegronden

- CD-rom met diverse plattegronden, doorsneden en gevels. Voldoende (actueel) om een goed beeld van de gebouwen en hun samenhang te kunnen vormen;
- Overzicht van oppervlakten in BVO per gebouw, zie onderstaand overzicht:

Objectcode Rgd	Adres	Benaming	Code TK	Opp in m ² BVO
OR600056	Binnenhof 1a - 3	Oudbouw TK	Gebouw A	19.180 m ²
OR600056	Binnenhof 4 - 5 - 6	Oudbouw TK	Gebouw B	
OR600056	Binnenhof 7	Oudbouw TK	Gebouw C	
OR600008	Lange Poten 10	Hotel	Gebouw H	9.030 m ²
OR601011	Lange Poten 42	Justitie	Gebouw J	7.979 m ²
OR600361	Plein 1	Koloniën	Gebouw K	5.588 m ²
OR601177	Plein 2 - L. Poten 4	Nieuwbouw	Gebouw N	21.145 m ²
OR601177	Lange Poten 4	Perstoren	Gebouw P	
totaal				62.922 m ²

2. Doorsneden

- Zie 1.

3. Gevels

- Zie 1.

4. Vluchtplannen

- Zie 5.
- Bij de locatiebezoeken is geconstateerd dat in alle gebouwen van de Tweede Kamer actuele ontruimingsplattegronden aanwezig zijn (zie hoofdstuk 8 foto's 1, 14, 31 en 74).

5. Ontruimingsplannen

- Ontruimingsplan OR600056, Binnenhof 1a – 3, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR600056, Binnenhof 4 – 6, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR600056, Binnenhof 7, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR601011, Plein 2b, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR600361, Plein 1, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR601177, Plein 2 / Lange Poten 4, d.d. juli 2005;
- Ontruimingsplan OR601177 (kinderdagverblijf), Lange Poten 4, d.d. 10 april 2009.

6. Technische gegevens installaties

- Bij het locatiebezoek en tijdens de interviews is één en ander toegelicht;
- Object Elementen Lijst OR600056, Binnenhof 1a t/m 7, d.d. 13 oktober 2010;
- Object Elementen Lijst OR600008, Lange Poten 10, d.d. 13 oktober 2010;
- Object Elementen Lijst OR601011, Plein 2b, d.d. 13 oktober 2010;
- Object Elementen Lijst OR600361, Plein 1, d.d. 13 oktober 2010;
- Object Elementen Lijst OR601177, Plein 2, d.d. 13 oktober 2010.

7. Onderhoudsrapportages

- Zie 9.

8. Brandveiligheid

- Brandveiligheidsscan OR600056, Binnenhof 1a t/m 7, d.d. 18 januari 2008;
- Brandveiligheidsscan OR600008, Lange Poten 10, d.d. 1 februari 2008;
- Brandveiligheidsscan OR601011, Plein 2b, d.d. 8 februari 2008;
- Brandveiligheidsscan OR600361, Plein 1, d.d. 7 maart 2008;
- Brandveiligheidsscan OR601177, Plein 2, d.d. 18 januari 2008.

9. Meerjaren onderhoudsplanningen

- Uitgebreide planning 5 jaar, OR600056, Binnenhof 11 t/m 7 d.d. 30 juni 2010;
- Uitgebreide planning 5 jaar, OR600008, Lange Poten 10, d.d. 30 juni 2010;
- Uitgebreide planning 5 jaar, OR601011, Plein 2b, d.d. 30 juni 2010;
- Uitgebreide planning 5 jaar, OR600361, Plein 1, d.d. 30 juni 2010;
- Uitgebreide planning 5 jaar, OR601177, Plein 2, d.d. 24 juni 2010.

10. Risico Inventarisaties & Evaluaties

- RI&E Tweede Kamer der Staten-Generaal d.d. mei 2003.

11. Lopende zaken en overige informatie

- Lopende projecten zijn: vervanging brandmeldcentrale (BMI) en vervanging GBS;
- Door de Rgd is voorts een overzicht aangeleverd waarin is aangegeven welke gebouwen van het TK complex krachtens de Monumentenwet 1988 als monument worden aangemerkt: OR600056, OR600361 en OR601011. Het "Binnenhof" moet overigens niet als één groot monument worden beschouwd, maar als samenstel van bouwdelen van verschillende leeftijden. Binnen de verschillende monumenten van het Binnenhof bestaan ook delen waarop de juridische bescherming niet van toepassing is. Dit biedt lokaal ruimere mogelijkheden tot aanpassing.

1.3 Internet

Ten behoeve van de risicoanalyse zijn de volgende websites geraadpleegd:

- <http://www.tweedekamer.nl/>
- http://www.tweedekamer.nl/images/Tweede_Kamer_in_Beeld_118-210466.pdf
- <http://www.rgd.nl/onderwerpen/de-gebouwen/tweede-kamer/>
- <http://www.rgd.nl/onderwerpen/de-gebouwen> (zie *gebouwen*catalogus)
- <http://www.rgd.nl/onderwerpen/themas/monumenten/>
- <http://www.rgd.nl/actueel/publicaties/rijkshuisvestingsstelsel/>
- <http://www.binnenhofbezoek.nl/nederlands.html>
- <http://historie.residentie.net/binnenhof.htm>
- http://nl.wikipedia.org/wiki/Tweede_Kamer_der_Staten-Generaal
- [http://nl.wikipedia.org/wiki/Binnenhof_\(Den_Haag\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Binnenhof_(Den_Haag))

De teksten van de betreffende webpagina's inzake het monumentenbeleid en het rijkshuisvestingsstelsel zijn in hoofdstuk 8 opgenomen.

1.4 Overig

De structuur van het rapport van de in 2009 en 2010 uitgevoerde risicoanalyse van de gebouwen voor de Hoge Colleges van Staat – Eerste Kamer en Raad van State – en het Ministerie van Algemene Zaken (kenmerk 9V1678A0R001 d.d. 26 februari 2010) is gehanteerd bij de totstandkoming van de risicoanalyse van de Tweede Kamer gebouwen.

2 GEÏNTERVIEWDE MEDEWERKERS

Ten behoeve van de risicoanalyse zijn door de onderzoekers de volgende medewerkers van de Rijksgebouwendienst geïnterviewd.

Directie Advies & Architecten

██████████ senior beveiligingsadviseur
██████████ senior regio adviseur

Directie Beheer

██████████ senior objectmanager
██████████ clusterhoofd realisatie

Directie Projecten

██████████ hoofd projectmanagement

Directie Vastgoed

██████████ portefeuillecoördinator
██████████ senior accountmanager

Voorts is door de onderzoekers op 15 oktober 2010 een intake gesprek geweest bij de TK met de heer ██████████ (Hoofd Facilitaire Dienst TK), de heer ██████████ (Teamleider Techniek FD TK) en de Rgd (portefeuillecoördinator). Bij de diverse bezoeken is door medewerkers van de Facilitaire Dienst TK en de Rgd nadere toelichting gegeven.

3 BEVINDINGEN

De bevindingen geven de algemene indruk weer die is verkregen door deskstudie, het locatiebezoek en de interviews met medewerkers van de Rgd. Deze bevindingen vormen de opmaat naar de risicoanalyse.

3.1 Deskstudie

Informatieverstrekking

Bij aanvang van de risicoanalyse is de Rgd verzocht relevante informatie aan te leveren (zie 1.1). Het merendeel van de gevraagde informatie is door de Rgd ter beschikking gesteld (zie 1.2).

Kwaliteit van verstrekte informatie

De kwaliteit van de aangeleverde informatie is over het algemeen redelijk tot goed te noemen doch weerspiegeld in voorkomende gevallen niet de actuele situatie.

Informatie over de gebouwen

De aangeleverde technische informatie over de gebouwen is redelijk te noemen. De tekeningen (plattegronden, doorsneden en gevels) zijn voor het overgrote deel actueel. De noodzakelijke informatie over de technische installaties is terug te vinden in de aangeleverde Object Elementen Lijst per gebouw.

Onderhoud, instandhouding en lopende zaken

De aangeleverde stukken inzake onderhoud laten zien dat er een meerjaren onderhoudsprogramma is opgesteld dat frequent wordt gemonitord en geactualiseerd. Groot onderhoud en aanpassingen (gebruikerswensen) worden projectmatig gepland en aangepakt.

Brandveiligheid, vluchtplannen en Risico Inventarisaties & Evaluaties

De aangeleverde stukken inzake brandveiligheid zijn actueel, doch er kon niet worden aangetoond welke besluiten zijn genomen op basis van de aanbevelingen in de diverse scans. De actuele status van de uitvoering is niet inzichtelijk gemaakt.

Alle vlucht- en ontruimingsplannen zijn aangeleverd. De aangeleverde Risico Inventarisatie & Evaluatie dateert uit 2003 en is nog steeds relevant als managementkader.

3.2 Locatiebezoek

Door de onderzoekers zijn de volgende gebouwen bezocht (zie beeldmateriaal in hoofdstuk 8):

- OR601177 op 19 oktober 2010;
- OR600056 op 11 november 2010;
- OR601011 en OR600361 op 25 november 2010;
- OR600008 op 10 februari 2011 (met uitzondering van de verdiepingen waar de PVV fractie is gehuisvest).

3.2.1 Algemeen

De algemene indruk van het bezoek is dat de gebouwen een net en schoon beeld geven. In alle gebouwen wordt ernaar gestreefd de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk te benutten. Dat betekent in voorkomende gevallen dat ook technische ruimten (gedeeltelijk) worden benut voor opslag (zie hoofdstuk 8, foto's 5, 6, 20, 44, 63, 64, 66). De rondgang door de gebouwen bevestigt verder over het algemeen een goede bouwkundige onderhoudsconditie zoals is geconstateerd in de deskstudie. In een enkel geval wordt achterstallig onderhoud geconstateerd (zie hoofdstuk 8, foto's 3, 28, 46 en 50).

Technische installaties

Alle toegankelijke technische ruimten zijn bezocht en hierbij is er door de Rgd en de lokale technische manager een nadere mondelinge toelichting gegeven. De installaties worden goed onderhouden. In een aantal gevallen bevinden de installaties zich op locaties en in ruimten die daarvoor oorspronkelijk niet waren ontworpen (met name in de historische gebouwen). Door de monumentale oorsprong van de meeste gebouwen en de beperkte mogelijkheden voor grootschalige aanpak, zijn vrijwel alle installaties in hoge mate decentraal (lokaal) georganiseerd en opgesteld, op vaak slecht bereikbare plaatsen. Dit is mede nadelig voor effectief beheer, inspecties en onderhoud (zie hoofdstuk 8, foto's 8, 22 en 43).

De gebouwinstallaties zijn overwegend gedateerd en worden planmatig preventief onderhouden. Acute (niet-geplande) ingrepen zijn hierbij in het algemeen niet nodig. Speciale aandacht vragen het GBS en de BMI.

Er is slechts beperkt redundantie gerealiseerd voor de technische installaties hetgeen terug te voeren is op de lokale oplossingen waarvoor is gekozen.

Instandhoudingcontracten

Een integrale beschouwing van alle operationele- en onderhoudscontracten (bijvoorbeeld beveiliging, onderhoud-(prestatie) contracten etc.) valt buiten de scope van de risicoanalyse maar wordt wel aangeraden. Door het regelmatig overgaan van de diverse servicecontracten naar andere ondernemingen is er niet altijd het benodigde overzicht, kan waardevolle informatie en kennis verloren gaan en kan de continuïteit niet gegarandeerd worden. Zo ontbreken er op diverse locaties up to date inspectiekaarten. Overigens worden storingsmeldingen sinds een jaar bijgehouden in Planon hetgeen mogelijkheden tot structurele aanpak ondersteunt. Dat is zeker het geval wanneer ook de onderhoudshistorie in bijvoorbeeld Planon wordt opgeslagen.

3.2.2 Bouwkundig

In de afgelopen drie jaar heeft de Rijksgebouwendienst in opdracht van de TK [REDACTED]

3.2.3 Werktuigkundige installaties

Verwarmingsinstallaties

De verwarmingsinstallatie van de TK wordt gevoed door stadsverwarming. Alle gebouwen van de TK worden vanuit gebouw OR601177 van warmte voorzien. Het aangetroffen distributienet is functioneel operationeel doch hier en daar gedateerd.

Koel- en luchtbehandelingsinstallaties

Door de historische oorsprong van de gebouwen en door de beperkte mogelijkheden voor grootschalige aanpak, is alle luchtbehandeling, behalve voor gebouw OR601177, zeer decentraal georganiseerd. Op [REDACTED] staan luchtbehandelings units, vaak slecht toegankelijk. Er is sprake van zeer veel (circa 60) decentrale ruimten met installaties.

Decentrale regelkasten worden thans op basis van het meerjarenonderhoudprogramma gefaseerd vervangen. De oudere regelkasten zijn weliswaar verouderd, maar zien er nog goed uit en functioneren naar behoren.

De centrale koelinstallatie, gesitueerd in gebouw OR601177, is circa 15 tot 20 jaar oud. Deze installatie bedient alle TK gebouwen. De installatie beschikt nog over enige restcapaciteit, maar met name in warme perioden wordt de kans steeds groter dat de installatie de kopudevraag niet aankan. Vervanging van deze centrale koelinstallatie is gepland voor dit jaar (2011).

In 2009 zijn regelkasten vernieuwd voor de plenaire zaal en voor de vergadertorens.

De luchtbehandeling in de vergadertorens (3 decentrale systemen) werkt nog goed maar is technisch verouderd waardoor de kans op storingen groter is geworden en reserveonderdelen een probleem kunnen worden. Vervanging hiervan is gepland inclusief voor de koelinstallaties.

Het GBS is centraal ingericht voor (vrijwel) alle installaties en essentieel voor alle operationele en beheersaspecten, de bedrijfszekerheid en veiligheid. Een GBS (software) heeft een gemiddelde technische levensduur van circa 10 jaar. Dit systeem is evenals de BMI van fabrikant Siemens (die voor deze systemen inmiddels een monopolie bezit). Het gebouwbeheerssysteem van het TK complex is gedateerd en wordt thans met oude of tweedehands onderdelen operationeel gehouden. In 2005 zijn weliswaar de interfaces vernieuwd, maar een grootschalige vervanging is noodzakelijk, hetgeen momenteel gepland is om in de komende 5 jaar te realiseren.

Liften

Het is opgevallen dat de liftmachinekamers uitstekend worden onderhouden, opgeruimd zijn en dat veiligheidsvoorzieningen voor vloeistoffen en afvallemmers voor restmateriaal en dergelijke overal aanwezig zijn.

3.2.4 Elektrische installaties en ICT

De elektrische installaties in de gebouwen zijn functioneel doch hier en daar gedateerd (ouder dan 15 jaar).

De kabelgoten (*elektra, ICT en BMI*) in met name gebouwen A, B en C zijn overvol. De verschillende kabels zijn in de goten niet gescheiden. De doorvoeringen door brandscheidingen zijn in veel gevallen niet of onvoldoende brandwerend afgedicht (zie hoofdstuk 8, foto's 11, 16, 26, 48 en 58). Deels is dat wel het geval geweest, maar na het bijtrekken van nieuwe bekabeling is die situatie niet hersteld.

In de meeste schakelkasten is duidelijk zichtbaar welke groepen zijn aangesloten op het preferente net dat ook met noodstroom kan worden gevoed. De fijnere verdeling naar wandcontactdozen en lichtpunten achter die verdeelkasten is minder duidelijk.

3.2.5 Brandveiligheid, vluchtplannen en RI&E's

In alle gebouwen zijn vluchtwegen duidelijk aangegeven (zie hoofdstuk 8, foto's 1, 14, 25, 31, 55, 67 en 74). De ontruimingsplannen zijn helder en uniform. In voorkomende gevallen is de vluchtwegaanduiding niet meer actueel of niet conform standaard.

3.3 Interviews

Met alle betrokkenen van de Rgd (zie hoofdstuk 2 in deze bijlage) is uitvoerig gesproken. In de gesprekken is een nadere toelichting gegeven op de verstrekte informatie. De belangrijkste en meest aangehaalde onderwerpen zijn als volgt:

De gebruikers van het Tweede Kamer complex staan bekend als kritisch en veeleisend, maar zijn ook trots om in de historische gebouwen te werken en zijn over het algemeen wel redelijk tevreden met de werkomgeving.

Tussentijdse verkiezingen zorgen voor zeer aanzienlijke extra verhuisbewegingen en kunnen de Rgd belemmeren om gepland grootschalig onderhoud ten uitvoer te brengen.

De TK beschikt over een eigen professionele huisvestingsorganisatie, hetgeen de kwaliteit en beheer van de huisvesting zeker ten goede komt. Dit stelt ook de Rgd in staat om relatief professioneler te opereren in het TK complex. Daarnaast beschikt de TK ook nog over (beperkte) eigen middelen.

Aldus kunnen met de TK redelijk goede afspraken worden gemaakt, maar communicatie is hierbij essentieel en planning blijft problematisch door het primaat van de politiek.

Het feit dat het TK complex tot recent buiten het Rijkshuisvestingsstelsel viel en door de Rgd via het kasstelsel gefinancierd werd (met wellicht te beperkte middelen), heeft wellicht mede bijgedragen tot een situatie waarbij zowel volgens de Rgd als de TK nogal ad hoc werd omgegaan met bepaalde huisvestingszaken. Bij beide partijen bestaat de wens om in de toekomst meer gestructureerd te gaan opereren. Hiervoor is een duidelijke en gedragen huisvestingsvisie vereist (masterplan).

Het kasstelsel heeft er in het verleden ook mede toe bijgedragen dat tussen de Rgd en de TK, ten opzichte van reguliere eigenaar-gebruiker situaties, afwijkende en niet altijd (meer) heldere afspraken zijn gemaakt over verantwoordelijkheden. Gesteld kan worden dat de Rgd voor de TK meer doet dan voor een standaard gebruiker. Er bestaat behoefte aan een duidelijke demarcatielijst.

4 AANDACHTSPUNTEN

Uit de verstrekte informatie en tijdens de locatiebezoeken is een aantal knelpunten geconstateerd dat aandacht behoeft. Het betreft knelpunten op het gebied van brandveiligheid, bouwkundig, elektrische installaties, werktuigkundige installaties en ICT.

4.1 Brandveiligheid

Algemeen

- Een aantal vluchtwegaanduidingen is niet meer geënt op de actuele situatie. Deze zouden moeten worden geactualiseerd.
- Er is een groot aantal deuren met spiegelraadglas aangetroffen. Een deel van deze deuren vormt onderdeel van een brand- en/of rookscheiding. Om te voldoen aan de huidige wettelijke eisen zal een deel van dat glas moeten worden vervangen door materiaal dat wel voldoet of moeten sponningen worden aangepast. Eén en ander conform aanbevelingen in de diverse brandveiligheidskans (zie 1.2.8).
- Zie ook 3.2.4 Elektrische installaties en ICT en 4.5 ICT: brandwerende doorvoeringen.

OR600056 Binnenhof 1a - 3

- Op de zolders is veel opslag van brandbare materialen en spullen hetgeen de vuurlast (of vuurbelasting) verhoogt. De weinig georganiseerde opslag maakt de situatie onoverzichtelijk. Een relatief eenvoudige ingreep is het opbergen van alle spullen die in opslag dienen te blijven in speciale stellingen en rekken (zoals in gebouw OR601177) het afvoeren van restmateriaal of elders opslaan.

OR600056 Binnenhof 4-5-6

- Op de zolders is veel opslag van brandbare materialen en spullen hetgeen de vuurlast (of vuurbelasting) verhoogt. De weinig georganiseerde opslag maakt de situatie onoverzichtelijk. Een relatief eenvoudige ingreep is het opbergen van alle spullen die in opslag dienen te blijven in speciale stellingen en rekken (zoals in gebouw OR601177) het afvoeren van restmateriaal of elders opslaan.
- Op de zolderverdieping is een aantal brandhaspels aangetroffen waarvan de laatste verplichte periodieke keuring nog niet heeft plaatsgevonden.

OR600056 Binnenhof 7

- De grote fractievergaderkamer op de zolder van Binnenhof 7 is ongunstig gelegen en bevat verhoudingsgewijs veel brandbaar materiaal.
- Het vluchtrappenhuis, dat direct aan deze vergaderkamer ligt, heeft in ieder geval één of meerdere deficiënties. Er is geen voorziening getroffen die doorlopen naar het souterrain belemmert en die ervoor zorgt dat op de begane grond automatische het vluchtrappenhuis wordt verlaten.
- Het souterrain herbergt diverse installaties maar heeft geen uitgangen naar buiten, waardoor eventuele vluchters hier opgesloten zouden kunnen raken. De doorloop belemmering dient op korte termijn te worden aangebracht. Daarnaast ontbreekt de exit-markering op de begane grond, dit dient eveneens te worden opgelost.

OR601011 Justitie

- In het plafond van de derde verdieping is een groot aantal luchtkanalen en verlichtingsarmaturen zodanig aangebracht dat er open verbindingen naar de zolder ontstaan (zie hoofdstuk 8, foto 45). Het risico van branddoorslag en onbedoelde rookversprieding wordt hierdoor substantieel vergroot. Aanbevolen wordt om hier nader onderzoek naar te doen.

- Op de houten zolders is veel opslag van meubilair en dergelijke, wat de vuurlast verder verhoogt (zie hoofdstuk 8, foto 44). Aanbevolen wordt om kritisch te kijken of deze vuurlast kan worden verlaagd.

OR600361 Koloniën

- De dragende delen van de dakconstructie bestaan uit gietijzeren constructie (zie hoofdstuk 8, foto's 53 en 54). Deze gietijzeren constructie is op sommige plaatsen wel en op sommige plaatsen niet brandwerend beschermd. Ook het houten dakbeschot is soms wel maar soms ook niet brandwerend beschermd. Nader onderzoek zal moeten aantonen of het gaat om niet afgemaakt werk, dan wel werkzaamheden die later niet nodig bleken.
- Eén van de vluchtroutes vanuit de grote fractiekamer op de zolderverdieping loopt via een technische ruimte. Het van hieruit vluchten naar de daaronder liggende verdieping dient te gebeuren via een opklapbaar luik en een ingenieus geconstrueerde uittrekbare brandladder (zie hoofdstuk 8, foto's 55, 56 en 57) . Het risico dat mensen in een noodsituatie door het trapgat naar beneden vallen is groot. Daardoor wordt de vluchtroute ter plaatse gehinderd. Daarbij komt dat op de ondergelegen verdieping het risico van botsingen groot is in verband met de dubbele uitslaande deuren in de vluchtroute vanaf die verdieping / op die plaats. Aanbevolen wordt om hier te zoeken naar een veilige oplossing met een permanente trap.

OR601177 Perstoren

- Op de 7e verdieping is een kinderdagverblijf gesitueerd. De gebruiker heeft bewust voor die situatie gekozen. De situatie voldoet aan de veiligheidseisen voor zover dit kon worden geverifieerd. Voor evacuatie van (zeer) kleine kinderen via de trappenhuizen is de situering minder wenselijk, maar niet verboden. Volledigheidshalve wordt hierbij opgemerkt dat geheel gebouw OR601177 is voorzien van een sprinkler installatie.

4.2 Bouwkundig

Algemeen

- [Redacted text block] onder andere ter plaatse van de waterpomp bij gebouw B aan de Binnenhofzijde en ter plaatse van de diverse dienstingangen c.q. patio's (zie hoofdstuk 8, foto 4). Ook dit zal in voorkomende gevallen [Redacted text block]

¹ Om de historische gebouwen intact te laten is ervoor gekozen om [Redacted text block] toe te passen. Met aandacht voor een natuurlijke ventilatie met aan gevelzijde een onderschuifraam en aan de binnenzijde (achterzetraam) een bovenklepraam zodat er [Redacted text block] een natuurlijke luchtstroom mogelijk is (zie ook foto 2).

- Op veel zolders zijn sporen van (oude en recente) lekkages zichtbaar (zie hoofdstuk 8, foto 46) en soms kan door het dakbeschot naar buiten worden gekeken. Naast technische-, hygiënische- en comfort aspecten, verhoogt dit de kans op kortsluitingen.

OR600056 Binnenhof 1a - 3

- Op de zolder is een aantal dakraampjes [REDACTED]. De logica hierachter is niet herkenbaar. Geadviseerd wordt om dit mee te nemen [REDACTED].
- Op de zolders van Binnenhof 1a - 3 is mede opslag van diverse historische boekwerken en TK stukken (Handelingen de Staten Generaal uit etc). In het geval deze collectie uniek is, en ouder dan 12 jaar, zou de ruimte moeten voldoen aan de norm voor archiefbewaarplaatsen. Dat is momenteel niet het geval. Deze zolders zijn weliswaar deels geschikt gemaakt als opslagruimte door het aanbrengen van betonnen vloeren en betonnen kapconstructies, maar de fysische omstandigheden zijn ongeschikt voor duurzame conservering van het opgeslagen historische materiaal (zie hoofdstuk 8, foto 7).
- Een aantal vluchtroutes loopt via ruimten die (soms) op slot (kunnen) zijn (bijvoorbeeld ruimte A101). Dit behoeft nadere analyse waaruit moet blijken of het inderdaad om routes gaat die als logische vluchtweg gebruikt zullen worden, ongeacht wat de bordjes proberen duidelijk te maken.

OR600008 Hotel

- De buitengevel van OR600008 laat achterstallig onderhoud zien. Onder meer is op diverse plaatsen betonrot zichtbaar. Op meerdere plaatsen zijn uit voorzorg tegeltjes van de gevel afgehaald zodat deze voor passanten geen gevaar opleveren (zie hoofdstuk 8, foto 35)

OR601011 Justitie

- Tijdens het locatiebezoek lagen er buiten direct voor het pand bouwmaterialen zoals bakstenen en brandbare materialen opgeslagen (zie hoofdstuk 8, foto 39). Misbruik hiervan door vandalisme is een risico en het verdient de aanbeveling om met de gemeente afspraken te maken opdat die situatie wordt vermeden.
- De bereikbaarheid van de balkons aan de buitenzijde vanaf straatniveau verdient aandacht om ongewenste indringing te voorkomen.

OR600361 Koloniën

- Controleren of via de ventilatie roosters die in de gevel zitten gevaarlijke substanties naar binnen kunnen worden gespoten die een gezondheids of veiligheidsrisico kunnen betekenen.

4.3 Elektrische installaties

OR601011 Justitie en OR600361 Koloniën

- Regelmatig ontbreken inspectiekaarten van de firma HOMIJ, waardoor voor betreffende installatie niet na te gaan is wanneer de laatste inspectie heeft plaatsgevonden.

4.4 Werktuigbouwkundige installaties

OR601011 Justitie en OR600361 Koloniën

- Regelmatig ontbreken inspectiekaarten van de firma HOMIJ, waardoor voor betreffende installatie niet na te gaan is wanneer de laatste inspectie heeft plaatsgevonden.

4.5 ICT

Algemeen

- Op veel plaatsen zijn vloer- en muurdoorvoeringen van kabelgoten niet brandwerend afgewerkt (zie hoofdstuk 8, foto's 16, 26, 48 en 58). Een groot aantal kabelgoten is overvol en rommelig, mede omdat niet altijd oude bekabeling wordt verwijderd. Veel patchkasten en serverkasten lijken ongeschikt voor de aanwezige actieve netwerkcomponenten omdat ze open moeten blijven staan om voldoende koeling mogelijk te maken. Soms is de opstelwijze oorzaak van het feit dat de deuren niet gebruikt kunnen worden. Dat is ongewenst omdat alleen geautoriseerd personeel toegang tot de inhoud van die kasten zou mogen hebben.
- Het beleid is om oude in onbruik geraakte databekabeling te verwijderen bij reguliere onderhoudswerkzaamheden. In de praktijk wordt hier vaak geen gevolg aan gegeven. Hierdoor raken kabelgoten overvol, en dreigt het overzicht, effectief beheer en onderhoud verloren te gaan (zie hoofdstuk 8, foto's 10, 26, 33, 42, 48, 58 en 68). De verplichte compartimenteringen in de kabelgoten ontbreken eveneens vaak.

OR601011 Justitie

- In de kelder staat een patchkast met geopende deuren in een ruimte [REDACTED]. Die situatie is ongewenst in het kader van databeveiliging en het voorkomen van (onbedoelde) schade.

5 CONTEXT

Voor het uitvoeren van een risicoanalyse is het van belang dat er een zo volledig mogelijk beeld wordt verkregen van de situatie op alle aspecten. Door inzicht in historie en de huidige situatie te geven is het mogelijk de risicoanalyse in context te plaatsen.

5.1 Historie

Beknopte geschiedenis

Het Binnenhof is van oorsprong een grafelijk paleizencomplex uit de 13^e eeuw. Geleidelijk werd de oorspronkelijke ommuring vervangen door gebouwen die als huisvesting dienden voor stadhouders, regeringscolleges en andere instellingen. Enkele fragmenten van de oorspronkelijke ommuring zijn in de gevels aan het Buitenhof bewaard gebleven. De bebouwing aan de zijde van de Hofvijver bestaat uit diverse gebouwen die tussen halverwege 16e en 20ste eeuw in verschillende stijlen zijn gebouwd. Eén van de oudste gebouwen is het torentje dat uit de 15e eeuw dateert. Het torentje is in de loop der jaren meerdere malen verbouwd en gerestaureerd en heeft diverse functies gehad.

In de afgelopen twee decennia heeft een aantal grootschalige ingrepen plaatsgevonden (1992 nieuwbouw Tweede Kamer, 1996 renovatie Eerste Kamer, 2006 renovatie Ridderzaal) waarbij vanaf 2002 de nadruk op beveiliging tegen externe dreigingen is komen te liggen.

Monumentenstatus

Het Binnenhof is een categorie I monument en onderdeel van beschermd stadsgezicht. Categorie I monumenten zijn de monumenten die van buitengewoon (inter)nationaal cultuurhistorisch belang zijn. Hun belang wordt zo groot geacht, dat ze niet mogen worden verkocht en in permanent eigendom van de Staat blijven.

Het huidige monumentenbeleid (zie hoofdstuk 1 en 8) is erop geënt om verantwoord om te gaan met cultureel erfgoed. Dit houdt in dat beslissingen over gebruik, onderhoud, aanpassing, uitbreiding en reconstructie van deze gebouwen genomen worden met besef van de "historische betekenis der dingen".

5.2 Huidige situatie

Gebruik der gebouwen anno 2011

Het Tweede Kamer complex bestaat uit een aantal gebouwen met verschillende leeftijden en oorsprong. Gebouw OR601177 is nieuwbouw uit 1990/91 en huisvest de plenaire zaal van de Tweede Kamer, alle (semi-) publieke functies en de perstoren. Tevens verbindt dit deel (Nieuwbouw) alle overige min of meer historische en monumentale bouwdelen (OR600056 Oudbouw, OR600008 Hotel, OR601011 Justitie en OROR600361 Koloniën), waarin de diverse Tweede Kamer fracties en overige (ondersteunende) diensten zijn gehuisvest.

De gebouwen voor de Tweede Kamer der Staten Generaal worden in hoofdzaak gebruikt als vergader-, ontvangst- en kantoorruimte, met alle bijbehorende facilitaire voorzieningen. Iedere dinsdag, woensdag en donderdag zijn de gebouwen volledig in gebruik ten behoeve van plenaire vergaderingen. Van maandag tot en met donderdag vinden tevens commissievergaderingen plaats. De overige dagen is er een vrijwel volledige bezetting, met name in de gebouwen waar de verschillende fracties zijn gehuisvest. Voorts worden er regelmatig rondleidingen gegeven voor het publiek.

Gesteld kan worden dat de gebouwen gedurende de gehele week nagenoeg permanent in gebruik met een volledige bezetting. In principe moeten de gebouwen van de Tweede Kamer 24 uur per dag, 7 dagen in de week beschikbaar zijn voor gebruik.

Rijkshuisvestingsstelsel algemeen

Het huidige Rijkshuisvestingsstelsel (zie hoofdstuk 1 en 8) is vanaf 1999 vigerend. Binnen het Rijkshuisvestingsstelsel bestaat er een huur - verhuurrelatie tussen gebruikers (rijksoverheid) van rijkshuisvesting en de Rgd: gebruikers betalen een gebruiksvergoeding aan de Rgd. De Rgd is in deze opzet verantwoordelijk voor het leveren van de gewenste huisvesting voor Ministeries, voor de Hoge Colleges van Staat en voor het onderhouden van de koninklijke paleizen. Daarnaast onderhoudt de Rgd de huisvestingsvoorraad en de monumenten met erfgoedfunctie.

Rijkshuisvestingsstelsel en het Binnenhof

Niet alle onderdelen van de rijksoverheid doen echter mee aan de huur - verhuurrelatie. Dit geldt voor de Hoge Colleges van Staat, het ministerie van Algemene Zaken en het Koninklijk Huis. De budgetten voor hun huisvesting blijven op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken staan. Deze onderdelen vallen derhalve buiten het Rijkshuisvestingsstelsel.

In het geval van het Binnenhof betekent dit dat de Rgd de gebouwen ter beschikking stelt aan de gebruiker en verantwoordelijk is voor beheer en instandhouding van het casco en de gebouwinstallatie, de zogenaamde *eigenaarzaken*. De gebruiker is verantwoordelijk voor de gebruikersinstallatie, dat zijn zaken die zijn toegevoegd aan het gebouw om het gebouw te kunnen laten functioneren zoals de gebruiker dat wenst. Afspraken hieromtrent, de demarcatie tussen *eigenaarzaken* en *gebruikerszaken*, zijn vastgelegd in de zogenaamde *kruisjeslijst*. De praktijk laat voorts zien dat een deel van gebouwgebonden gebruikersinstallaties op verzoek van de gebruiker in overleg met en door de Rgd zijn gerealiseerd en worden onderhouden.

Financiering

De gebruiker betaalt voor het gebruik van de gebouwen geen huur of gebruiksvergoeding aan de Rgd. De budgetten hiervoor staan op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en staan ter beschikking van de Rgd (dit is ook wel bekend als "*input gefinancierd*"). Hiervoor wordt door de Rgd jaarlijks, in overleg met de gebruiker, invulling aan gegeven (onderhoudsprogramma's en beheer).

6 TECHNISCHE INFORMATIE

In dit hoofdstuk wordt per gebouw voor alle categorieën (bouwkundig, elektrische installaties, werktuigkundige installaties en ICT) op hoofdlijn de technische situatie in beeld gebracht.

6.1 Technische informatie OR600056 Oudbouw

Project	Risicoanalyse Tweede Kamer	 ROYAL HASKONING
Opdrachtgever	Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed	
Projectnummer	9W3352.A0	
Versie	concept 0.2	
Datum	4 maart 2011	

OR600056 - Oudbouw	TECHNISCHE INFORMATIE - BOUWKUNDIG	
	Aantal liften	bh1a-3 3, bh4-5-6 1, bh7 1
	Leeftijd liftinstallaties	1991, 1995, 1995, 1980 (goederenheffer)

OR600056 - Oudbouw	TECHNISCHE INFORMATIE - E-INSTALLATIE	
	Leeftijd hoofdverdeelinrichting	1992, 1995, 1998
	Voorzieningsgebied	[REDACTED]
	Noodstroomvoorziening	[REDACTED]

OR600056 - Oudbouw	TECHNISCHE INFORMATIE - W-INSTALLATIE	
	Leeftijd CV-installaties	1994, 1995, 1996, 1998, 2002
	Voorzieningsgebied CV-installaties	[REDACTED]
	Voorzieningsgebied water	[REDACTED]
	Noodvoorzieningen CV installatie	[REDACTED]
	Leeftijd koelinstallaties	1991, 1992, 1993, 1995, 1996, 1999, 2007
	Leeftijd LB-installaties	2007
Leeftijd GBS	1991 - 1999	

OR600056 - Oudbouw	TECHNISCHE INFORMATIE - ICT	
	Voorzieningsgebied BMI	[REDACTED]
	Voorzieningsgebied ICT	[REDACTED]
	Leeftijd BMI	1995
	Leeftijd ICT	1992, 1995, 1999, 2000

6.2 Technische informatie OR600008 Hotel

Project	Risicoanalyse Tweede Kamer	 ROYAL HASKONING
Opdrachtgever	Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed	
Projectnummer	9W3352.A0	
Versie	concept 0.2	
Datum	4 maart 2011	

OR600008 Hotel	TECHNISCHE INFORMATIE - BOUWKUNDIG	
	Aantal liften	2
	Leeftijd liftinstallaties	1988, 1987, 1988, 1992, 1999, 2000

OR600008 Hotel	TECHNISCHE INFORMATIE - E-INSTALLATIE	
	Leeftijd hoofdverdelinrichting	1987, 1991, 1997, 1999
	Voorzieningsgebied	[redacted]
	Noodstroomvoorziening	[redacted]

OR600008 Hotel	TECHNISCHE INFORMATIE - W-INSTALLATIE	
	Leeftijd CV-installaties	1980, 1987, 1989, 1991, 1994, 1998, 2001
	Voorzieningsgebied CV-installaties	[redacted]
	Voorzieningsgebied water	[redacted]
	Noodvoorzieningen CV installatie	[redacted]
	Leeftijd koelinstallaties	1987, 1991, 1997, 2001, 2007
	Leeftijd LB-installaties	1986, 1994, 1996, 1997, 2000
	Leeftijd GBS	1987, 1992

OR600008 Hotel	TECHNISCHE INFORMATIE - ICT	
	Voorzieningsgebied BMI	[redacted]
	Voorzieningsgebied ICT	[redacted]
	Leeftijd BMI	1997
	Leeftijd ICT	1987, 1991, 1992, 1994, 1999

6.3 Technische informatie OR601011 Justitie

Project	Risicoanalyse Tweede Kamer	 ROYAL HASKONING
Opdrachtgever	Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed	
Projectnummer	9W3352.A0	
Versie	concept 0.2	
Datum	4 maart 2011	

OR601011 Justitie	TECHNISCHE INFORMATIE - BOUWKUNDIG	
	Aantal liften	2
	Leeftijd lifinstallaties	1991

OR601011 Justitie	TECHNISCHE INFORMATIE - E-INSTALLATIE	
	Leeftijd hoofdverdelinrichting	1992
	Voorzieningsgebied	Maximum
	Noodstroomvoorziening	

OR601011 Justitie	TECHNISCHE INFORMATIE - W-INSTALLATIE	
	Leeftijd CV-installaties	1989, 1990, 1995, 2000, 2001
	Voorzieningsgebied CV-installaties	
	Voorzieningsgebied water	
	Noodvoorzieningen CV installatie	
	Leeftijd koelinstallaties	1990, 1995, 1996, 2001, 2008
	Leeftijd LB-installaties	1987, 1990, 1995, 2008, 2009
	Leeftijd GBS	1989, 1990

OR601011 Justitie	TECHNISCHE INFORMATIE - ICT	
	Voorzieningsgebied BMI	
	Voorzieningsgebied ICT	
	Leeftijd BMI	1992
	Leeftijd ICT	1992, 1999

6.4 Technische informatie OR600631 Koloniën

Project	Risicoanalyse Tweede Kamer	 ROYAL HASKONING
Opdrachtgever	Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed	
Projectnummer	9W3352.A0	
Versie	concept 0.2	
Datum	4 maart 2011	

OR600361 Koloniën	TECHNISCHE INFORMATIE - BOUWKUNDIG	
	Aantal liften	3
	Leeftijd liftinstallaties	1992

OR600361 Koloniën	TECHNISCHE INFORMATIE - E-INSTALLATIE	
	Leeftijd hoofdverdeelinrichting	1981, 1991, 1997
	Voorzieningsgebied	1, 2, 3, 4
	Noodstroomvoorziening	

OR600361 Koloniën	TECHNISCHE INFORMATIE - W-INSTALLATIE	
	Leeftijd CV-installaties	1988, 1997, 1999, 2001
	Voorzieningsgebied CV-installaties	1, 2, 3, 4
	Voorzieningsgebied water	
	Noodvoorzieningen CV installatie	
	Leeftijd koefinstallaties	1988, 1994, 1997, 2000, 2004
	Leeftijd LB-installaties	1988, 1997
	Leeftijd GBS	1997

OR600361 Koloniën	TECHNISCHE INFORMATIE - ICT	
	Voorzieningsgebied BMI	1, 2, 3, 4
	Voorzieningsgebied ICT	
	Leeftijd BMI	1997
	Leeftijd ICT	1989, 1991, 1997, 1999

6.5 Technische informatie OR601177 Nieuwbouw en Perstoren

Project	Risicoanalyse Tweede Kamer	 ROYAL HASKONING
Opdrachtgever	Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed	
Projectnummer	9W3352.A0	
Versie	concept 0.2	
Datum	4 maart 2011	

OR601177 - Nieuwbouw / Perstoren	TECHNISCHE INFORMATIE - BOUWKUNDIG	
	Aantal liften	Nieuwbouw 5, Perstoren 2
	Leeftijd liftinstallaties	1992

OR601177 - Nieuwbouw / Perstoren	TECHNISCHE INFORMATIE - E-INSTALLATIE	
	Leeftijd hoofdverdelinrichting	1991, 1995, 2002, 2003
	Voorzieningsgebied	terruimte
	Noodstroomvoorziening	

OR601177 - Nieuwbouw / Perstoren	TECHNISCHE INFORMATIE - W-INSTALLATIE	
	Leeftijd CV-installaties	1989, 1990, 1991, 1998, 2000, 2001
	Voorzieningsgebied CV-installaties	
	Voorzieningsgebied water	
	Noodvoorzieningen CV installatie	
	Leeftijd koelinstallaties	1989, 1991, 1994, 1996, 2006, 2007, 2009
	Leeftijd LB-installaties	1989, 1991, 1993, 1995, 1998
	Leeftijd GBS	1989, 1991, 1992, 2002

OR601177 - Nieuwbouw / Perstoren	TECHNISCHE INFORMATIE - ICT	
	Voorzieningsgebied BMI	
	Voorzieningsgebied ICT	
	Leeftijd BMI	2002
	Leeftijd ICT	1989, 1991, 2002, 2005

7 TABELLEN RISICOANALYSE

In dit hoofdstuk worden voor elk gebouw per categorie (bouwkundig, elektrische installaties, werktuigkundige installaties en ICT) en per gebeurtenis (brand en storing) de risicotabellen weergegeven.

7.1

Analyse

Project Risicoanalyse Tweede Kamer			risico			kans			Impact		
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat, Directie Vastgoed		GM = geen / minimaal			O = onwaarschijnlijk			M = minimaal		
Projectnummer	9W3352A0		L = laag			W = waarschijnlijk			G = groot		
Versie	concept 0.3		B = Boven gemiddeld			H = hoogst waarschijnlijk			S = substantieel		
Datum	25 maart 2011		H = hoog			GzG = Groot tot zeer groot					

Bouwkundig			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Toegang	brand	7/7	L	O	S						
	Trappenhuizen	brand	7/7	L	O	S						
	Lift	brand	7/7	L	O	S						
	Gangen	brand	7/7	L	O	S						
	Brand- en rookscheiding	brand	7/7	L	O	S						
	Vluchtwegen	brand	7/7	L	O	S						
		brand	7/7	L	O	S						
	Toegang	storing	7/7	L	O	S						
	Trappenhuizen	storing	7/7	L	O	S						
	Lift	storing	7/7	L	O	S						
	Gangen	storing	7/7	L	O	S						
	Brand- en rookscheiding	storing	7/7	L	O	S						
	Vluchtwegen	storing	7/7	L	O	S						
		storing	7/7	L	O	S						

Elektrische installaties			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Verdeelinrichting	brand	7/7	L	O	S						
	Bekabeling	brand	7/7	L	O	S						
	Noodvoorziening	brand	7/7	L	O	S						
	Verlichting	brand	7/7	L	O	S						
		brand	7/7	L	O	S						
	Verdeelinrichting	storing	7/7	L	O	S						
	Bekabeling	storing	7/7	B	O	S						
	Noodvoorziening	storing	7/7	L	O	S						
	Verlichting	storing	7/7	L	O	S						
		storing	7/7	L	O	S						

Werktuigkundige installaties			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Verwarming	brand	7/7	L	O	S						
	Koeling	brand	7/7	L	O	S						
	Luchtbehandeling	brand	7/7	L	O	S						
	Water	brand	7/7	L	O	S						
		brand	7/7	L	O	S						
	Verwarming	storing	7/7	L	O	S						
	Koeling	storing	7/7	L	O	S						
	Luchtbehandeling	storing	7/7	B	O	S						
	Water	storing	7/7	L	O	S						
		storing	7/7	L	O	S						

ICT			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Databekabeling	brand	7/7	L	O	S						
	Server ruimte	brand	7/7	L	O	S						
	Brandmeldinstallatie	brand	7/7	L	O	S						
		brand	7/7	L	O	S						
	Databekabeling	storing	7/7	L	O	S						
	Server ruimte	storing	7/7	B	O	S						
	Brandmeldinstallatie	storing	7/7	L	O	S						
		storing	7/7	L	O	S						

7.2

Analyse

Project			risico		kans		Impact		ROYAL HASKONING			
Risicoanalyse Tweede Kamer			GM = geen / minimaal		G = onwaarschijnlijk		M = minimaal		□ □ □			
Opdrachtgever			A = laag		= incidenteel		S = gering		□ □ □			
Projectnummer			B = Boven gemiddeld		W = waarschijnlijk		S = substantieel		□ □ □			
Versie			H = hoog		H = hoogst waarschijnlijk		GzG = Groot tot zeer groot		□ □ □			
Datum									ROYAL HASKONING			
Bouwkundig												
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Toegang	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Trappenhuizen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Lift	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Gangen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Brand- en rookscheiding	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Vluchtwegen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Toegang	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Trappenhuizen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Lift	storing	7/7	L	O	S			S		M	
	Gangen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Brand- en rookscheiding	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Vluchtwegen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
- Elektrische installaties												
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Verdeelinrichting	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Bekabeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Noodvoorziening	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verlichting	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verdeelinrichting	storing	7/7	L	O	S			GzG		S	
	Bekabeling	storing	7/7	B	O	S			S		S	
	Noodvoorziening	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Verlichting	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
- Werktuigkundige installaties												
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Verwarming	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Koeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Luchtbehandeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Water	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verwarming	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Koeling	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Luchtbehandeling	storing	7/7	B	O	S			S		S	
	Water	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
- ICT												
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Databekabeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Server ruimte	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Brandmeldinstallatie	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Databekabeling	storing	7/7	L	O	S			G		S	
									E- en ICT bekabeling in dezelfde goten, oude ICT bekabeling is niet verwijderd		S	
	Server ruimte	storing	7/7	B	O	S			GzG		S	
									Afhankelijkheid W- installatie		S	
	Brandmeldinstallatie	storing	7/7	L	O	S			S		S	
									Is onderdeel preventieve maatregelen		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
									Is onderdeel preventieve maatregelen		S	

Project			Risicoanalyse Tweede Kamer			risico			kans			impact			ROYAL HASKONING	
Opdrachtgever			Rijksgebouwendienst, Directie Vastgoed			GM = geen / minimaal			O = onwaarschijnlijk			M = minimaal				
Projectnummer			9W3352A0			L = laag			W = waarschijnlijk			G = gering				
Versie			concept 0.3			B = Boven gemiddeld			H = hoogst waarschijnlijk			S = substantieel				
Datum			25 maart 2011			H = hoog			GzG = Groot tot zeer groot							
Bouwkundig					gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact							
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	invloed op veiligheid - gezondheid - milieu						invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
	Toegang	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Trappenhuizen	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Lift	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Gangen	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Brand- en rookseparatie	brand	7/7	L	O	S	S	GzG	S	S	S	S	S			
	Vluchtwegen	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
		brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Toegang	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Trappenhuizen	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Lift	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Gangen	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Brand- en rookseparatie	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Vluchtwegen	storing	7/7	L	O	S	S	Is onderdeel preventieve maatregelen	S	Is onderdeel preventieve maatregelen	S	S	S			
		storing	7/7	L	O	G										
Elektrische installaties					gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact							
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	invloed op veiligheid - gezondheid - milieu						invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
	Verdeelinrichting	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Bekabeling	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Noodvoorziening	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Verlichting	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Verdeelinrichting	storing	7/7	L	O	G	M			GzG		S		Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Bekabeling	storing	7/7	B		S	M			S		S				
	Noodvoorziening	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Verlichting	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
Werktuigkundige installaties					gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact							
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	invloed op veiligheid - gezondheid - milieu						invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
	Verwarming	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Koeling	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Luchtbehandeling	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Water	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
		brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Verwarming	storing	7/7	L	O	G	M			S		S		Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Koeling	storing	7/7	L	O	G	M			S		S				
	Luchtbehandeling	storing	7/7	B		S	S			S		S				
	Water	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
ICT					gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact							
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	invloed op veiligheid - gezondheid - milieu						invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
	Databekabeling	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Server ruimte	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Brandmeldinstallatie	brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
		brand	7/7	L	O	S	S	S	S	S	S	S	S			
	Databekabeling	storing	7/7	L	O	G	M			G	E- en ICT bekabeling in dezelfde gaten, oude ICT bekabeling is niet verwijderd	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Server ruimte	storing	7/7	B		GzG	M			GzG	Afhankelijkheid W- installatie	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Brandmeldinstallatie	storing	7/7	L	O	S	S	Is onderdeel preventieve maatregelen	G	Is onderdeel preventieve maatregelen	S	S	S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				

7.4

Analyse

Project			risico		kans		Impact					
Risicoanalyse Tweede Kamer			GM = geen / minimaal		O = onwaarschijnlijk		M = minimaal					
Opdrachtgever			L = laag		I = incidenteel		G = gering					
Projectnummer			B = Boven gemiddeld		W = waarschijnlijk		S = substantieel					
Versie			H = hoog		H = hoogst waarschijnlijk		GzG = Groot tot zeer groot					
Datum										ROYAL HASKONING		
Bouwkundig			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
	Toegang	brand	7/7	L	O	S	impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting
	Trappenhuizen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Lift	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Gangen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Brand- en rookseparatie	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Vluchtwegen	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Toegang	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Trappenhuizen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Lift	storing	7/7	L	O	S			S		M	
	Gangen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Brand- en rookseparatie	storing	7/7	L	O	S			S		S	
									S		S	
	Vluchtwegen	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
Elektrische installaties			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
	Verdeelinrichting	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Bekabeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Noodvoorziening	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verlichting	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verdeelinrichting	storing	7/7	L	O	S			GzG		S	
	Bekabeling	storing	7/7	B	I	M			S		S	
	Noodvoorziening	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Verlichting	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
Werktuigkundige installaties			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
	Verwarming	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Koeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Luchtbehandeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Water	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Verwarming	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Koeling	storing	7/7	L	O	S			S		S	
	Luchtbehandeling	storing	7/7	B	I	M			S		S	
	Water	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	
ICT			gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact					
Locatie	Aspect	Gebeurtenis					invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago	
	Databekabeling	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Server ruimte	brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Brandmeldinstallatie	brand	7/7	L	O	S			S		S	
		brand	7/7	L	O	S			S		S	
	Databekabeling	storing	7/7	L	I	M			O		S	
	Server ruimte	storing	7/7	B	I	GzG			GzG		S	
	Brandmeldinstallatie	storing	7/7	L	O	S			S		S	
		storing	7/7	L	O	S			S		S	

7.5

Analyse

Project			Risicoanalyse Tweede Kamer			risico			kans			Impact			ROYAL HASKONING	
Opdrachtgever			Rijkgebouwendienst, Directie Vastgoed			GM = geen / minimaal			O = onwaarschijnlijk			M = minimaal				
Projectnummer			RW3352A0			B = laag			W = waarschijnlijk			S = gering				
Versie			concept 0.3			H = Boven gemiddeld			H = hoogst waarschijnlijk			S = substantieel				
Datum			25 maart 2011			M = hoog			G = Groot tot zeer groot			GzG = Groot tot zeer groot				
Bouwkundig																
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact									
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting				
	Toegang	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Trappenhuizen	brand	7/7	L	O	S	S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Lift	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Gangen	brand	7/7	L	O	S	S	+ sprinklerinstallatie		S		S				
	Brand- en rookseparatie	brand	7/7	L	O	S	GzG			S		S				
	Vluchtwegen	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
		brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Toegang	storing	7/7	L	O	S	M			S		S				
	Trappenhuizen	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Lift	storing	7/7	L	O	S	S			S		M				
	Gangen	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Brand- en rookseparatie	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Vluchtwegen	storing	7/7	L	O	S	S	is onderdeel preventieve maatregelen		S	is onderdeel preventieve maatregelen		S			
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
Elektrische installaties																
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact									
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting				
	Verdeelinrichting	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Bekabeling	brand	7/7	L	O	S	S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Noodvoorziening	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Verlichting	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
		brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Verdeelinrichting	storing	7/7	L	O	S	S			GzG		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie			
	Bekabeling	storing	7/7	L	O	S	M			S		S				
	Noodvoorziening	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Verlichting	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
Werktuigkundige installaties																
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact									
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting				
	Verwarming	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Koeling	brand	7/7	L	O	S	S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Luchtbehandeling	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Water	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
		brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Verwarming	storing	7/7	L	O	S	S			S		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie			
	Koeling	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Luchtbehandeling	storing	7/7	L	O	S	S			S	decentrale units	S				
	Water	storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				
ICT																
Locatie	Aspect	Gebeurtenis	gebouw in gebruik	risico	kans	gewogen impact	Impact									
							invloed op veiligheid - gezondheid - milieu		invloed op bedrijfsvoering		effect op imago					
							impact	toelichting	impact	toelichting	impact	toelichting				
	Databekabeling	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Server ruimte	brand	7/7	L	O	S	S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Preventieve maatregelen getroffen		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
	Brandmeldinstallatie	brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
		brand	7/7	L	O	S	S			S		S				
	Databekabeling	storing	7/7	L	O	S	M			S		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie			
	Server ruimte	storing	7/7	B	H	GzG	M			GzG	Afhankelijkheid W-instalatie	S				
	Brandmeldinstallatie	storing	7/7	L	O	S	S	is onderdeel preventieve maatregelen		S	is onderdeel preventieve maatregelen		S	Afhankelijk van oorzaak, gevolg en reactie		
		storing	7/7	L	O	S	S			S		S				

8 **BEELDMATERIAAL**

Door de onderzoekers zijn bij de bezoeken ruim 600 foto's gemaakt. Dit hoofdstuk betreft een selectie uit dit beeldmateriaal.

8.1 Foto's OR600056 Oudbouw

Foto 1 – [redacted] vluchtroute aanduiding

Foto 2 – [redacted]

Foto 3 – [redacted] -oslatende lichtwerende folie

Foto 4 – [redacted]

Foto 5 – [redacted] Opslag

Foto 6 – [redacted] Opslag en vluchtroute

Foto 7 – [redacted] Opslag

Foto 8 – BH [redacted]

Foto 9 – [redacted] LB kast

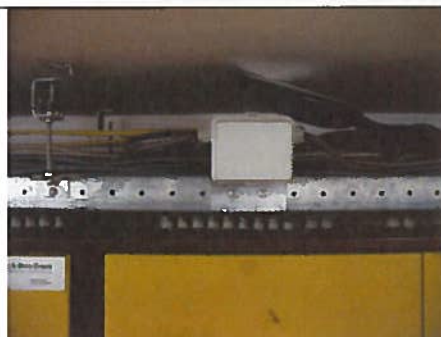

Foto 10 – [redacted] Volle kabelgoot

Foto 11 – [redacted] Doorvoering brandwerend?

Foto 12 – [redacted] Patchkast

Foto 13 – [REDACTED] Inspectielog

Foto 14 – [REDACTED] Vluchtroute aanduiding

Foto 15 – [REDACTED] LB kast

Foto 16 – [REDACTED] Doorvoering brandwerend?

Foto 17 – [REDACTED] Schakelkast

Foto 18 – [REDACTED] Liftmachinekamer

Foto 19 – [redacted] Brandslanghaspel

Foto 20 – [redacted] ruimte

Foto 21 – [redacted]

Foto 22 – [redacted]

Foto 23 – [redacted] Verdeelkast met rechts, rood gemarkeerd, de preferente groepen (achter noodstroom)

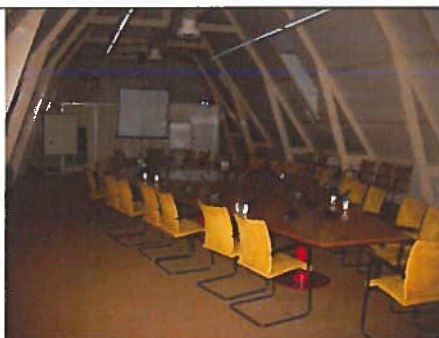

Foto 24 – [redacted]

Foto 25 – [REDACTED] Vluchtwegaanduiding

Foto 26 – [REDACTED] Volle kabelgoot en brandwerende doorvoering?

Foto 27 – [REDACTED] Brandbare opslag in verkeersgebied, vluchtweg

Foto 28 – [REDACTED] Achterstallig onderhoud

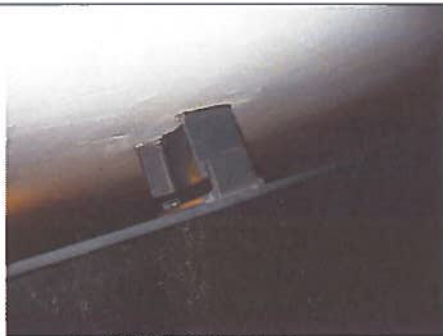

Foto 29 – [REDACTED] Staalconstructie trappenhuis. De stalen oplegging van de bordessen heeft controle op de constructieve sterkte

Foto 30 – [REDACTED] Staalconstructie trappenhuis

8.2 Foto's OR600008 Hotel

Foto 31 – Vluchtroute aanduiding

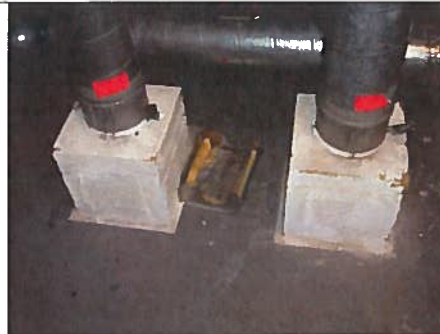

Foto 32 – Brandwerende doorvoeringen met (automatische) afsluiters in de luchtkanalen

Foto 33 – Volle kabelgoot

Foto 34 – [Redacted]

Foto 35 – Verwijderde tegels gevel

Foto 36 – Nieuwspoor

Foto 37 – Bewegwijzering Nieuwspoor

Foto 38 – Zaal Nieuwspoor

8.3

Foto's OR601011 Justitie

Foto 39 – Bouwmaterialen op straat voor de gevel

Foto 40 – [Redacted]

Foto 41 – Brandwerende doorvoer?

Foto 42 – Volle kabelgoot

[Redacted]

Foto 44 – [Redacted]

Foto 45 – Voorbeeld van open verbinding naar [REDACTED]

Foto 46 – Sporen van lekkage

Foto 47 – Achterzetramen [REDACTED]

Foto 48 – Volle kabelgoot en brandwerende doorvoering?

Foto 49 – Pompruimte

Foto 50 – Loslatend pleisterwerk vlak boven de keldervloer, waarschijnlijk als gevolg van vochtproblemen

8.4

Foto's OR600361 Koloniën

Foto 51 – Gevel

Foto 52 –

Foto 53 – Installatie

Foto 54 – Gietijzeren dakconstructie

Foto 55 – Vluchtwegaanduiding

Foto 56 – Vluchtweg met

Foto 57 – Vluchtweg

Foto 58 – Volle kabelgoot en brandwerende doorvoering?

Foto 59 – Brandwerende doorvoering. Rechts wel en links niet?

Foto 60 – Verkeersruimte

Foto 61 – Patchkast en ladderbaan

Foto 62 – [Redacted]

8.5 Foto's OR601177 Nieuwbouw en Perstoren

Foto 63 – Nieuwbouw opslag in technische ruimte

Foto 64 – Nieuwbouw opslag in technische ruimte

Foto 65 – Nieuwbouw kabelgoot

Foto 66 – Nieuwbouw opslag in technische ruimte

Foto 67 – Nieuwbouw brandwerende doorvoering kabelgoot

Foto 68 – Nieuwbouw volle kabelgoot

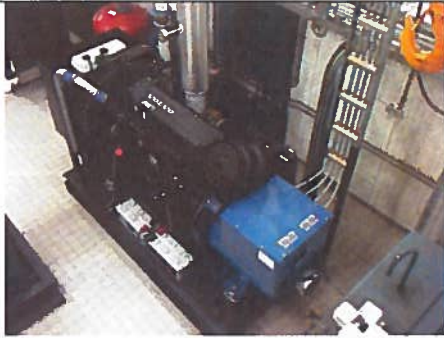

Foto 69 – Nieuwbouw noodstroom aggregaat

Foto 70 – Nieuwbouw kabelgoot

Foto 71 – Nieuwbouw glasvezelkabelgoot

Foto 72 – Perstoren verdeelkast

Foto 73 – Perstoren batterijen

Foto 74 – Perstoren vluchtroute aanduiding

9 WEBPAGINA'S

9.1 Monumentenbeleid

<http://www.rgd.nl/onderwerpen/themas/monumenten/> (juni 2011)

De Rijksgebouwendienst beheert en behoudt monumenten

Een deel van de missie van de Rijksgebouwendienst is het in stand houden van Nederlands cultureel erfgoed. Wij beheren en onderhouden deze monumenten zorgvuldig. Zo dragen we bij aan de bevordering van de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze (binnen)steden. De Rijksgebouwendienst is eigenaar van 360 monumenten en een aantal ervan staat in de Unesco NL Top 100, bijvoorbeeld de Ridderzaal in Den Haag en het Rijksmuseum in Amsterdam.

Wat is een monument?

Een monument is een gebouw dat behoort tot ons cultureel erfgoed of dat vanuit zijn schoonheid en kwaliteit behouden moet blijven. Er zijn verschillende soorten monumenten:

- Rijksmonumenten
- Provinciale monumenten
- Gemeentelijke monumenten

Soms is er verwarring over het begrip 'rijksmonument.' Een rijksmonument is een gebouw waarvan de cultuurhistorische waarde en schoonheid van nationaal belang is. Een rijksmonument is meestal niet in bezit van het rijk.

Monumenten in beheer bij de Rijksgebouwendienst

De Rijksgebouwendienst beheert verschillende soorten monumenten. Een bijzondere groep monumenten vormt de koninklijke paleizen. Ook buitenplaatsen zoals Landgoed Huis Trompenburgh in 's-Graveland en monumentale kerken zoals de Sint-Lievensmonstertoren in Zierikzee maken deel uit van de monumentenportefeuille. Daarnaast beheert de Rijksgebouwendienst een aantal grafmonumenten - waaronder het graf van Piet Hein in Delft - en gedenknaalden. Ook een aantal monumentale rechtbanken en gevangenissen behoren tot ons monumentenbestand. De meeste monumenten in beheer van de Rijksgebouwendienst zijn in gebruik als kantoor.

Visie op beheer, gebruik en ontwikkeling van monumenten

De visie van het rijk op het behoud, gebruik en ontwikkelen van monumenten is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen de Rijksgebouwendienst, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Rijksbouwmeester.

Programma Monumenten Rijksgebouwendienst

De monumentenaanpak van de Rijksgebouwendienst is volop in beweging. Door ons beheerde monumenten moeten toegankelijker worden voor het publiek, de erfgoedfunctie van de monumenten verdient een prominentere rol en de Rijksgebouwendienst wil en kan een partner zijn voor (semi)publieke organisaties. Deze ambities invulling geven is het doel van het Programma Monumenten.

Enkele (deel)doelstellingen van het Programma Monumenten:

Dichter bij het publiek staan en meer nadruk op cultureel erfgoed

Veel monumenten die de Rijksgebouwendienst beheert zijn geheel of deels gesloten voor het publiek. Deze monumenten zijn dan in gebruik of bevatten bijvoorbeeld fragiele schilderijen. Toch willen we dergelijke monumenten in de toekomst genietbaarder en dus toegankelijker maken voor het publiek. Mede vanwege de erfgoedfunctie, want het zijn vaak gebouwen met

een bijzonder verhaal. Ons doel is dus de beleving van monumenten meer tot uiting te laten komen.

Partner zijn voor (semi)publieke organisaties

De Rijksgebouwendienst is met 360 monumenten de grootste monumentenbezitter binnen het rijk. We bezitten veel expertise als het gaat om het beheer van monumenten. Denk aan behoud, ontwikkeling, gebruik en de eventuele afstoot van monumenten. Andere (semi)publieke organisaties kunnen desgewenst gebruik maken van onze expertise.

9.2 Rijkshuisvestingsstelsel

<http://www.rgd.nl/actueel/publicaties/rijkshuisvestingsstelsel/> (juni 2011)

Het rijkshuisvestingsstelsel

De Rijksgebouwendienst doet zijn werk binnen de kaders van het rijkshuisvestingsstelsel. Zo regelt het rijkshuisvestingsstelsel de huur-verhuurrelatie tussen ministeries en de Rijksgebouwendienst. De ministeries zijn daarbij zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting als het gaat over de omvang, kwaliteit, locatie en het tijdstip van realisatie. Voor het gebruik van rijksgebouwen betalen de ministeries een gebruiksvergoeding aan de Rijksgebouwendienst. Het huidige stelsel trad op 1 januari 1999 in werking en is in 2004 geëvalueerd.

Over het rijkshuisvestingsstelsel

De kenmerken van het vigerende huisvestingsstelsel zijn:

Gebruiksvergoeding

De gebruiksvergoeding is vergelijkbaar met huur op de vastgoedmarkt, zij het dat het rijk met historische kostprijs werkt en niet met actuele marktwaarde. De relatie tussen de ministeries en de Rijksgebouwendienst is door de huur-verhuurrelatie een zakelijke geworden. De contracten en juridische aspecten van de huur-verhuurrelatie zijn vergelijkbaar met de markt en de administratie van de Rijksgebouwendienst wordt commercieel opgezet in een baten-lastenstelsel.

Bedrijfsmatige en doelmatige aanpak

De systematiek van het stelsel stelt de Rijksgebouwendienst in staat langetermijnevolgen van investeringen in beeld te brengen, de juiste gebruiksvergoedingen te berekenen en de waarde van het vastgoed te bepalen. Om het baten-lastenstelsel te kunnen voeren, is de Rijksgebouwendienst per 1 januari 1999 een agentschap geworden. De dienst is onderdeel van het ministerie van VROM gebleven maar kan zo bedrijfsmatig en doelmatig werken. Gelijktijdige invoering van een baten/lastenadministratie en het verkrijgen van een leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën maakten dit mogelijk.

Uitzonderingen rijkshuisvestingsstelsel

Niet alle onderdelen van de rijksoverheid doen mee aan de nieuwe huur-verhuurrelatie. Dit geldt voor de Hoge Colleges van Staat, het ministerie van Algemene Zaken en het Koninklijk Huis. De budgetten voor hun huisvesting staan daarom op de begroting van het ministerie van VROM.

Koninklijk Besluit Rijksgebouwendienst

In een Koninklijk Besluit Rijksgebouwendienst zijn de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de werkwijze van de dienst opgenomen. Ook de functie van de Rijksbouwmeester, de Klantenraad en de Geschillencommissie worden beschreven in dit besluit. De Klantenraad is een overleg tussen de Rijksgebouwendienst en vertegenwoordigers van de verschillende ministeries en een vertegenwoordiger van de Inspectie der Rijksfinanciën. De raad ondersteunt en adviseert de DG van de dienst.

Evaluatie huidige stelsel in 2004

In 2004 is het rijkshuisvestingsstelsel geëvalueerd. In het rapport van de Stuurgroep Stelsevaluatie zijn aanbevelingen gedaan voor het verder vergroten van de effectiviteit, de doelmatigheid en de transparantie van het stelsel.